

BÁCSNYI MEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, PÉNTEK 1925 július 31.

203. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Tel-fon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10.

Előfizetési ár negyedévre 135 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Fonclère-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lalbach-palota)

Kis csöbörből nagy vödörbe

Megelégedéssel vesszük a hirt, hogy a pénzügyi kormányzat nem zárkózik már el azoknak a panaszoknak meghallgatása elől, melyek tiltakozó gyűléseken sorakoztatták fel a Vajdaság iparosait, kereskedőit és gazdáit. Azok a rendelkezések, melyek a most benyújtott pénzügyi tizenkettedről szóló törvényjavaslattal együtt kerülnek a törvényhozás elé, kétségtelen jelei már a pénzügyi kormányzat kétségtelen jóindulatának, ha még nem is tekinthetők a jogos panaszok teljes orvoslásának.

A törvényjavaslattal a pénzügyi kormány maximalni kívánja a házadónak s a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknak pótdóját. Ha ez a maximalizálás valóban az állami egyenesadó 50 százalékban fogja megjelölni a pótdó legmagasabb kulcsát, ugy észrevehető megkönnyebbülést fog jelenteni azoknak, akikre ez vonatkozik. De még ha a törvényjavaslatból lesz is törvény, a Vajdaság gazdasági életének tátongó sebei tovább sürgetik az orvoslást. Elsősorban is miért csak a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokra vonatkozik ez a korlátozás? Az egyéni cégek, melyek szintén III. osztályu kereseti adót fizetnek, miért nem érdemlik meg ezt a törvényes kedvezményt? Másodsorban pedig miért maradnak orvosolatlanok az adóztatás legkiáltóbb igaztalanságai? Miért maradhat továbbra is törvényes állapot az, hogy a III. osztályu kereseti adó alá eső jövedelem minden 100 dinárjából 10 dinár a III. osztályu kereseti adó, 60 dinár a hadipótlék, 35 dinár az általános jövedelmi pótdó és 30 dinár a rendkívüli pótdó. Eddig tehát 100 dinárból már 135 dinárt kell adóba elfizetni. És hol vannak még a forgalmi adók, hol vannak a fogyasztási adók, különböző, de egyaránt súlyos pótlékaikkal, hol van még a rokkantadó, betegápolási adó, utadó, fejadó és — a városi pótdók? *A mai adórendszer voltaképpen nem más, mint az adózók jövedelmének teljes s az adózók vagyondának fokozatos lefoglalása az állami közösség számára.*

De ha most segítenek is az adófizetők egy részén, ha talán ezt a kedvezményt ki is fogják terjeszteni az adózók szélesebb kategóriájára, még mindig megoldatlan marad a városi háztartások problémája. Miután valamennyi vajdasági városnak szinte valamennyi földjét elvették s a köztulajdonban lévő föld fölosztásával legalább annyi gazdát tettek földnélkülivé, mint ahány földnélkülit földhöz juttattak s legalább

annyi szociális nyomorúságot okoztak, mint amennyit meg akartak szüntetni a földek lefoglalása, elvétele, kiosztása s a régi birtokosoknak a birtokból való kivételése után, végre fölmerült az a gondolat, végre megszületett az az aggodalom, hogy talán nem is lett volna szabad elvenni a városok földjét s talán mégis meg kellett volna hagyni ezeket a földeket a városi polgárság köztulajdonában, hogy jövedelme az egész polgárság terheit könnyítse s amellet annyi munkást tartson el, amennyi csak munkát találhat rajta. Még egyetlen vajdasági város sem nőtt fel odáig, hogy a francia, angol és amerikai municipiumok példájára általános földértékadóval fedezze kiadásait. A vajdasági városok kivétel nélkül még az osztrák és porosz városi háztartások példáit követik s pótdóval s fogyasztási adókkal gondoskodnak szükségleteik fedezetéről s ily módon pótolják az elvesztett városi földek jövedelmét

is. De most, ha a városi pótdókat maximalja a törvényhozás, millez fognak majd a városok, melyek először a földjeiket, utána a pótdószedés korlátlan jogát vesztik el. Kevés remény van arra, hogy rátérnek a legigazságosabb, a legszociálisabb, a termelőt kiméelő s a tőke restségét büntető telekértékadóra. Bizonyosan majd a leggyafurtabban kiélezelt, legraffináltabban kifantizált fogyasztási adókhoz folyamodnak. A suboticei házbérlőlérek ezer dinárokra rugó adóterelei riasztó képet festenek előre. S miután az eddigi példák kivétel nélkül azt bizonyítják, hogy minden új adó jövedelme háromszor annyi jövedelmet eredményez, mint amilyen költségvetési hiányt akarnak vele fedezni a városi polgárság joggal tartja, hogy amit a törvényhozás a városi pótdóból lefoglal, háromszorosan összegben kell majd megfizetni.

Éjszakai ülésen megszavazták a tizenketted-javaslatokat

Vuics Demeter éles beszéde a vajdasági adóminizériákról Sértő kijelentései miatt az elnök megvonta tőle a szót

A parlament csütörtöki ülését délután fél tizenegykor nyitotta meg Szubotica elnök. Az elnöki bejelentések között szerepel *Pušenjak* szlovén néppárti javaslata a szlovéniai jégekárosultak gyors segélyezéséről, amit a pénzügyi bizottság elé utalnak. Szubotica elnök válaszol ezután *Zsanics* (Zajednica) kérdésére arra vonatkozólag, hogy *miért nem válaszolnak a miniszterek az interpellációkra?* Az elnök kijelenti, hogy már kétszer felszólította a belügyminisztert, hogy válaszoljon a hozzá intézett interpellációkra, azonban eddig eredmény nélkül maradtak felszólításai.

Zsanics nincs megelégedve az elnök válaszával és rámutat arra, hogy Horvátországban a rendőrhatalóságok terrort fejtenek ki, a belügyminisztérium pedig nem tesz ez ellen semmiféle megtorló intézkedést.

Rátérnek ezután a napirendre, amelyen a költségvetési tizenketted javaslat részletes vitája szerepel. Az első szónok *Demetrovics* Juraj Pribeševics-párti, hosszasán kitizálja a javaslatot. Foglalkozik a tisztviselőkérdéssel és az államnak a tisztviselőkkel szemben fennálló tartozásával, majd az agrárkérdésről szól és különösen a tizenketted törvénybe foglalt azt azt az új fejezetet bírálja, amely megengedi a nagybirtokok eladását az agrárérdekeltek számára. Hangsúlyozza, hogy az adók olyan magasak már, hogy azokat nemcsak ki kell egyenlíteni, hanem le is kell szállítani. Parlamenti bizottság kiküldetését követeli az agrártörvény végrehajtásának ellenőrzésére. Vé-

gül pártja nevében bejelenti, hogy a javaslat ellen fognak szavazni.

A vajdasági adóterhek

Vuics Demeter bánáti földművespárti képviselő részletesen bírálja a vajdasági pénzügyi viszonyokat. Beszél a súlyos adóterhekről és elmondja, hogy a Vajdaságban legutóbb a népgyűlések százaín követelték az adóterhek könnyítését. *A parlamentben nagy csoportjuk van a vajdasági képviselőknek, ezért csodálkozik, hogy ezek nem alkottak még egységes frontot a vajdasági adókérdésben.*

Sztojadinovic pénzügyminiszter: *Hiszén én is tagja vagyok a vajdasági klubnak!*

Vuics: Annál sajnálatosabb, hogy a Bánát megválasztja képviselővé a pénzügyminisztert, aki a nép érdekeit sem törődik. Kifejti ezután, hogy *a Vajdaságban a múlt évben 58 millió dinárt több adót fizettek, mint amennyit a költségvetés előirányzott.* A vajdasági földművesek a legnagyobb nyomorban élnek és 50—60 százalék osztorakamatot kénytelenek fizetni. *A tulajdonon is fel kell lázadni a becsületlen embereknek — mondja — a viszonyok ellen, amelyekért mindenben a kormányzat bűnös.* Közben a szónok sértő kifejezést használ a radikálisok ellen, mire az elnök többször rendreutasítja. Felhívja ezután *Vuics* a pénzügyminiszter figyelmét, hogy miképpen működnek a Bánátban a pénzügyi hatóságok és mennyire *szágtalanok az adókivetések.* Foglalkozik a *pansevói rétek bérleté-*

vel, amelyet egy ugynevezett réti bizottság holdankint egy dinárti bérel. 25.540 hold jó földről van szó, amelynek csupán szénatermése 20—30 millió jövedelmet hoz a bérlőknek. *Grgin* Dusan radikális képviselőt azonnal vádolja, hogy tagja ennek a bizottságnak. Közben heves összeszólközásba keveredik a pénzügyminiszterrel, aki adatainak helyességét kétségbevonja. *Vuics* foglalkozik ezután az agrárkérdéssel és felcsejti *Pap* Géza nagybirtokának címét, amelyet fel kellett volna osztani agrárételekre, ahelyett azonban egy *Bunic* nevű ügyvéd vette meg néhány külföldi zsidó segítségével. Később pedig *Terzin* Zsivkónak adták át, akinek pedig Beeskereken is van ötszáz holdas birtoka és aki egy *Lederer* nevű birtokostól kapott pénzt a birtok megvásárlására. Azt állítja, hogy *az ügybe két képviselő is beie volt belevéve (Oriási zsidó!)*

Egy hang a centrumról: Ne rágalmazzon!

Az elnök figyelmezteti *Vuics*ot, hogy a beszéd ideje letelt, amire a képviselő azt válaszolja, hogy *jobban hisz a saját órájában, mint az elnökéban.* Az elnök ezért rendreutasítja *Vuics*ot.

Vuics ezután a parasztlakajáról és súlyos helyzetéről beszél, majd élesen támadja a kormányt és *kijelenti, hogy nem hiszi, hogy volna olyan becsületlen ember, aki megszavazná ezt a javaslatot.*

Oriási tárma fogadja Vuicsnak ezt a kijelentését.

— *Ez sértés! Vonja vissza!* — kiabálják a kormánypárti Vuics felé.

Az elnök megállapítja, hogy *Vuics megsértette a parlamentet.* *Meg fogom önt tanítani — mondja — hogyan kell tisztelni a parlamentet és az elnököt.* Mivel két ízben figyelmeztettem, hogy fejezze be beszédét és ez nem használt, *megvonom a szót,* a parlament megsértése miatt pedig az ülés végén fogok javaslatot tenni *Vuics* képviselőnek az ülésekről való kizárására nézve.

Grgin Dusan (radikális) személyes kérdésben szólal fel és kijelenti, hogy *Vuics* minden beszédében rágalmaz, amivel keveset törődne, mert szerinte *Vuics* képviselőben *morális szadizmus* van.

Az elnök ezért a kifejezésért *Grgin*t rendreutasítja.

Grgin kijelenti, hogy *Vuics*nak a pansevói rétekre vonatkozó adatai teljesen helytelenek. Egész Beogradban amellet, hogy a várossal szemben fekvő Borca és Oresa községeket két év alatt háromszor öntötte el az árvíz, tehát valótlán, hogy ez ezen a területen fekvő földek ilyen nagy jövedelmet hoznak. Ha *Vuics* egy hónapon belül be nem bizonyítja — mondja *Grgin* — hogy a réti bizottság huszonhat milliós jövedelmet élvezett, akkor őt utolsó rágalmazónak fogom tekinteni, *ha azonban be tudja állításait bizonyítani, úgy nemcsak a mandátumomat teszem le, hanem kötelezem magam arra, hogy a politikai élettől teljesen visszavonulok.*

Vuics személyes kérdésben szólal

fel. Fentartja előbbi állításait és hajlandó elfogadni bármilyen zsűri. Egyébként félreértett szavait helyreigazítja. Azt mondotta, hogy ha nem helyesbítik a javaslatot, nem lesz becsületes ember, aki ezt a javaslatot meg merné szavazni.

Az elnök a vitát befejezettek jelenté ki, majd Gavrillovic Ottó előadó felolvassa egyenkint a szakaszokat és a többség az egész első fejezetet megszavazza. Végül az elnök déli egy órakor bezárja az ülést és folytatását délután öt órára tűzi ki.

A délutáni ülés

Félhatkor nyitja meg a délutáni ülést Szubotics Nikola alelnök és nyomban rátérnek a költségvetési tizenkettedek második részének tárgyalására.

Az első szónok Rankovics Ljuba demokrata, aki megállapítja, hogy a tizenkettedeket kevesebb perc alatt szavazza meg a nemzetgyűlés, mint ahány millióról szólnak a javaslatok. Kritizálja a pénzügyminisztert, aki nek az az ambíciója, hogy világhírű pénzügyi kapacitás legyen s közben nem veszi észre, hogy az ország pénzügyi és gazdasági helyzete egyre romlik. Birálja az adópolitikát és rámutat az adózás igazságtalanságaira, amelyek főként a ki nem egyenlített adórendszerekben látja. Pártja nevében kijelenti, hogy a tizenkettedjavaslatokat nem fogadja el.

Moskovljevic földmivesszárti beszéd ezután és részletes kritikáját adja a tizenkettedjavaslatoknak. Kiköztartja a Radics-pártot, hogyan viselkedjék a kormányban és figyelmezteti, hogy ne engedje magát becsapni. Örül, hogy Radicsék beléptek a kormányba, de nem bízik a radikálisokban. A ház nagy többsége nem tudja mit szavaz meg. A javaslatokat nem fogadja el.

Skoberne szlovén néppárti hosszú szlovén beszédben bírálja a tizenkettedjavaslatokat.

Setyerov Szlavkó este nyolc órakor kér szót. Az agrárreformot érin-

tő függelékéről beszél. Szerinte a rendelet a nagybirtokok fakultatív eladását lehetővé teszi, ami az agrárreform teljes csődjét jelenti. Élesen támadja a Radics-pártot, hogy parasztpárt léte, nagybirtokos-politikát folytat.

— Azt még a radikális-kormány sem merte megtenni, — mondja Setyerov, — amit most Radics Pavle megtesz. A rendeletnek az a rendelkezése, amely megengedi a fel nem osztott földterületek eladását jogi személyeknek is, a bankok és különböző konzorciumok kezére juttatja a földet. Számadásokat sorol fel, amelyek szerint még 1,200,000 hold termőföld és erdő van a nagybirtokosok kezén.

Utána Zsulyevics Alexa radikális

emelkedik szólásra, beszédét azonban csaknem egészen üres padsorok előtt mondja el. Zsulyevics beszéde után az elnök szünetet rendel el és az ülést tíz órakor nyitja meg ismét.

Az éjszakai ülés

Szünet után Bozsovic Gligorije Pribicevic-párti képviselő kap szót. Bozsovic szintén az agrárreform kérdésével foglalkozik és támadja a Radics-pártot. Beszéde közben heves összeszólalkozás támad Pribicevic Valérián és a Radics-pártiak között. Az elnök csak nagysokára tudja a rendet helyreállítani, mire Borovic folytatja beszédét.

(A parlamenti tudósítás folytatása a 8-ik oldalon.)

Ujabb eljárás indul a forgalmi adó eltítkolásával vádolt noviszádi kereskedők ellen

Szeptemberben kerül az ügy az adókető bizottság elé

Hirt adtunk róla, hogy az egyenes adók beogradi vezérigazgatósága megsemmisítette azokat a pénzügyigazgatósági ítéleteket, amelyekkel huszonnyolc noviszádi kereskedő forgalmi adó eltítkolás címén %—5½ millió dinárig terjedő pénzbírságokkal sújttaott. A vezérpénzügyigazgatóság egyben elrendelte, hogy azok a kereskedők, akik nem vezettek szabályszerű forgalmi könyveket, 500—5000 dinárig terjedő pénzbírsággal sújtassanak és hogy mind a huszonnyolc kereskedő kifogásolt forgalmi adóügyét az adókető bizottság bírálja le.

Bugarszki Todor inspektor, a noviszádi pénzügyigazgatóság igazgatóhelyettese az ügy várható fejleményeiről a következőket mondotta munkatársainknak:

— A vezér-pénzügyigazgatóság megsemmisítő határozatának indoklását nem közölhetem a nyilvánossággal, az kizárólag a pénzügyigazgatóságra tartozik. Annyit azonban mondhatok, hogy a megsemmi-

sítő végzéssel az ügy még nincs elintézve, mert maga a vezérpénzügyigazgatóság rendelte el, hogy az érdekelt huszonnyolc kereskedő ügye az adóketőbizottság elé utaltassék, ahol új eljárás indul ellenük.

Más oldalról, ahol a viszonyokat kitünően ismerik, közölték velünk, hogy a vezérigazgatóság utasította a pénzügyigazgatóságot, hogy folytassa le a vizsgálatot és büntesse meg a kihágást elkövetett feleket és most ugyanez a vezérigazgatóság azzal az indoklással semmisítette meg a pénzügyigazgatóság végzését, hogy illetéktelen volt ezügyben eljárni; sem a vezérigazgató, sem a helyettese nem írta alá ezt a végzést, noha más esetekben a legjelentékenyebb akta is a vezérigazgató aláírásával kerül ki. Ezeket a végzéseket egy osztályfőnök írta alá.

Végül informátorunk közölte velünk, hogy a vezérpénzügyigazgatóság utasítása folytán az összes érdekelt akták az adóketőbizottság elé kerülnek, amely szeptember vé-

gén a pénzügyigazgatóságnak már rendelkezésre álló adatok alapján ki fogja vetni az eltítkolt forgalmi összeg egyeztetés adóját. Ez szabálytalan, mert ha a pénzügyi törvény értelmében a pénzügyminiszternek joga is van tíz éven belül adóketőket újból az adóketőbizottság elé utalni, ez a joga nem terjed ki a forgalmi adóra, amelyről szóló törvény semmiféle revíziót nem enged meg.

Ha tehát az adóketőbizottság netán, a törvény rendelkezése ellenére, mégis újra megállapítaná a most már nagyobb összegben kiszabandó forgalmi adót és ha ezt az érdekelt felek megfélebbezik, a közigazgatási bíróság, mint legfelsőbb fórum, feltétlenül megsemmisítene ezt az adóketőt. Ezt a vezérigazgatóság is jól tudja, de nem talált más megoldást.

Titokzatos leányrablás Beogradban

Autón elhurcoltak egy tizenöt éves gyógyszerészlányt

Néhány nap előtt hirt adtunk arról, hogy egy tizenöt éves noviszádi leány és tíz éves huga titokzatos körülmények közt eltűntek Noviszadról egy ismeretlen ember társaságában. Később az idegent a két leánnyal együtt a kinkindai rendőrség letartóztatta és átszállította a noviszádi rendőrséghez.

Most ehhez az esethez hasonló történet Beogradban, ami azt a feltevést látszik igazolni, hogy egy jól megszerzett leánykereskedelmi szervezet működik az országban.

Mint Beogradból jelentik, Kovacsevics Danica tizenöt éves gyógyszerészi gyakornok leány a napokban nyomtalanul eltűnt. Kedden délután a lány a gyógyszerész előtt állt, mikor arra haladt egy autó, amelyben egy hölgy s egy ur ült. A férfi odahívta a lányt és kérte, hogy szálljon fel és kalauzolja el őket a Sztrunica-uccába. A kis gyakornok lány mit sem sejtve beszállt az autóba és azóta nem tért vissza. A rendőrség széleskörű nyomozást indított.

Péntek reggel

Írta: Tamás István

A harmadik emeleti erkélyen felszállt egy rolló és kinyitották az ablakokat. Először egy portörő rongy jelent meg a virágos párkányon, idegességgel összerázkódott és a menekülő porszemek aranyos glóriaként lepték el az iskolába siető kisdíák sapkátlan fejét.

— A fene egye meg! — kiáltotta fölfele a kisdíák míg prüszkölve levegő után kapkodott és a por ködén át két lábászart pillantott meg a magosban.

Mari lábujjhegyen táncolt a harmadik emeleti ablak-parkányon és csak halkán kuncogott a mellébe, mert a hálóban még aludt az ur. Ez külön mulatság volt, takarításkor a fejükre rázni az embereknek a piszkot, hogy elálljon a szemük-szájuk. Ilyenkor megjegyzéseket szoktak tenni és mindenféle gorboságot mondanak Marinak, aki majd megpukkad a nevetéstől. Hogyisne, mikor az a pici ember ott leült fölfele forgatja azt a kis gomb fejét és fenyegetőzik, őt fenyegeti, aki a tornyok, háztetők és a magosság védelme alatt áll!

Mari minden péntek reggel lenézi az embereket. És minden nagytakarításkor, Minden héten tizenkét ablakot tisztít, hat belső és hat külső táblát. Inna a magosból más a világ. A magosság erőt ad, hitet és öntudatot. Milyen kicsik az emberek odalent. Az indulataikkal, a komitászagaikkal és a boltjaikkal. Az autó csak duruzsoló fekete bogár és a nehézsúlyú szekerek olyan lomhan másznak akár, a hernyók. Ma herpiac van és a falu így rohanja meg minden pénteken álmában a várost. Mari önelé és az arrafelé mind fölfele. Ő azt jól tudja. Félkézrel kapaszkodik a rolló zsinóriába olyan pózban áll, mint a spanyol ballerínák, behajlított derekával és az ügyesen villogva repül a tör-

lőrongy. Ég és föld között lebeg és bravurokat csinál, mint a pilóták. Primadonna. És közönsége van mint a komoly színházak művészhőinek.

A gvarba siető fiatal emberek mindenféle disznóságot kiabálnak fel hozzája. A szó ritkán jut el odáig, csak a hang és a szájuk éhes rángását látja. Ez mulatságos és izgató. Ő még csak tizenöt éves és szeret látszani. A multkor például egy elhódult falujabeli tölcserit csinált a tenyeréből és ezt tutulta föl:

— Mária, hun hagyta a selvem bugyogódat?

Fel se veszi az ilyesmit. Viháncol és kúrja a levegőbe izmos, fehér lábával. Indulatosan. Ez az egész férfinepnek szól.

— Dögöljete meg! — gondolja és feljebb köti a szoknyáját, hadd érje a combjait is a nap. Odahaza szép barnára volt lesütve az egész teste. De a város kihéberítette, megsápasztotta és a falujában, mikor legutóbb otthon volt, kisasszonyoknak szölitették. Nem tisztességes dolog ez.

Próbálta elképzelni magát, hogy nézhet ki alulról. A minap a Verebeséknél látta a Sárít így az ablakban. Azt is nézték, de csupa tejeleesszájú kölykök, diákok. De a Sáriék ablaka csak egy emeletnyi. Egyáltalában nem impozáns. »A közelség nevetéssé teszi az illuziókat« érzi homályosabban és egyszerűbben Mari. Őt például a szomszéd házból figyelni egy ur már régóta. Tudja jól, csak úgy tesz, mintha nem venné észre, mintha levegő lenne a vén gazember, aki minden péntek reggel ott izgul a zsálugáter mögött, pedig felesége is van a bitanyának. De ilyenek a férfiak. Hűtlen kutyák mind!

És Mari vad féltékenységgel gondol az ösmereitlen férfiak legiójára, akik más női ép úgy megszűntálnak, mint őt. Am azért vannak kivételek is. A Lajost nem szabad egy napon se említeni azokkal. A Lajos egy lakatossegéd, aki mindig rendes, finom dolgokat beszélget

vele, semmi malackodás, semmi odanézés. Pedig Mari tudja, hogy Lajos is azért áll meg szívesen alatta diskurálni. De azért Lajos mégis más. Nőtlen, ötven dinárt keres naponta és ilyeneket mond napkeltekor:

— Marika, kegyed egy hős!

Vagy:

— Bámulom a lélekienetét!

Vagy:

— Csodálatos egy nő!

Am azért nem egy stréber hízelgő a Lajos, ezek a kitörések csak az ő lelkenek spontán megnyilatkozásai mint ahogy a vulkánok is kiadják felgyülemlett, fölös energiáikat. Mari ilyenkor a lába közé fogja a szoknyáját és ijedően összekapja a combait, legalább is mutatja, hogy megvan benne a jószándék és eleget tesz az illendőség követelményeinek, amit Lajos nem győz eléggé sájnálni, sőt titkon kárhoztatni.

Mari persze kunsztozik az ablakban. Kívülről pucolja és egy hajszálon lóg az élete, egy sóhajtatson, ha megcsuszik, ha csak egy légy száll az orrára, vagy rákijátna valaki: nyomban vége lenne. Lezuhan az ablakból a kövezetre és összetörik dirib-darabra, mint tavaly a Kleinék cselédie, akinek az agyvelejét a harmadik sarkon szedték össze. De az szánt-szándékkal tette. Szerelmeből.

— A buta — gondolta Mari sájnálkozó göggel — érdemes egy legényért? — és megnézte magát a ragyogó ablak tükrében. Riszálta a derekát.

— Csak az orrom lenne kicsit íjtosabb — nyomta arcát a hús üvegre elégedetlenkedve — és a szám kisebb.

Összezsúcsorította a száját, mint ha csókot akarna adni és kacérul beleesőkölt a levegőbe: egyszer, kétszer, háromszor. Ki gyönyörködött ebben a klasszikus magánjelentben? A jó isten és a kémények. Ez az ő szokásos péntek reggeli társasága. A kémények mind őt nézik a szomszéd ház tetejéről. Nem tesznek megjegyzést meg se mukkan-

nak, csak élvezik őt figyelmesen. Fecsék repülnek el mellette és messze, egész a mezőig látja a várost. Ha lezuhanna? Mari behunyta szemét a szédülés gyönyörűségében. Nem, ez nem történhet meg vele. Őt a jóisten visszazza az égből. A jóisten veszi a gukkerét péntek reggel, ilyenkor inspekción tart és lenézi a földre. Persze őt látja meg elsőnek, mert ő van a legmagosabban, hozzá közel. És a jóistennek felderül az arca:

— Ez a Mari egy derek lány, már kora hainalban talpon van és pucolja a Schlesingerék ablakát a harmadik emeleten!

És ekkor a jóisten kiveszi a zsebéből a piros noteszt, megnyalazza a tintaceruzáját és beír a Marinak egy 1-est.

Mari szemében a tárgyak is megszemélyesednek. Az ablak a kényes kisasszony, akiért hetente egyszer kockára teszi az életét. És oly jó lemosolyogni a nagysága rémületét, aki — míg ő künt himbálódzik az ég és föld között — elszörnyedve sikkítja az ebédülő aítóból:

— Jesszus Mária! Mari ne hajoljon ki annyira!

Mari grimaszt vág és megittasul a göggtől. Az artista göggté ez, akinek lelke telezabálja magát a jámbor néző ijedelmeivel. Ő hozta ki így a sodrából a nagyságát, az ő életéért remeg. Ő mialta drukkol és zakatol vadul a szíve. Különben a kutya se törődik vele. Sirhat egész éjjel a konyhában és meggebedhet a fájdalomtól.

Hallotta a multkor ebédnél: tele volt a ház vendégekkel és a nagysága vele dicskedett. Diskuráltak róla. Először a löversonyól beszéltek és utána mindjárt ő következett.

A nap már magosan járt, a bankot is kinyitották, még egy ablak, aztán vége, a drótok, kémények és madarak társaságából mehet vissza a konyhába elmosogatni a kávéscészeket. A konyha lenn van a földszinten.

KISEBBSÉGI ÉLET

●●●

Az edinburghi pedagógiai világkonferencián, amelyen több mint másfélezer tanító, tanár és más nevelésügyi szakember vész részt, szóba került a nemzeti kisebbségek kulturális sorsa is. A konferencia ülésén, melyelsősorban azt próbálja eldönteni, hogy lehetne a neveléssel a nemzetek közti megértést előmozdítani, egymást jobban megbecsülő, humanista generációt nevelni, a magyar delegátus kijelentette, hogy a nemzeti kisebbségek békés fejlődésének biztosítása nélkül a nemzetek közti kölcsönös megértés el nem képzelhető. A szloven-székői magyar pedagógusok nevében egy csehszlovák delegátus pedig vázolta az utódállamok magyar tanítóinak nehézsorsát és felkérte a világszövetséget, hogy védelmezze meg a kisebbségi tanítókat és tanárokat az egyes országok türelmetlen, sovén iskolapolitikájával szemben.

*

Az aradi szobrok lebontásával elkészült Vignalli Rafael román szobrász, aki a szobor-részeket szakszerűen be is vagoniroztatta az aradi állomáson. A lebontással kapcsolatban a Brassói Lapok éles hangú cikkben támadta a román szobrászművészt, akit megvádolt azzal, hogy lelkiismeretlen könnyelműséggel végezte a szobrok lebontását. A lap cikke után Vignalli Rafael vizsgálatot kért maga ellen Arad város tanácsától, hogy derítse ki, a brassói lap cikke mennyiben felel meg a valóságnak. A városi tanács kötelességszerűen tudomásul vette a művész kérelmét és egy bizottságot küldött ki a szoborlebontási munkálatok felülvizsgálására. A bizottság, amelynek tagjai: Popa Constantin városi kulturfelügyelő és három magyar művész: Belezny István szobrász, Szántay Lajos műépítész és Matusche mérnök, a vizsgálat eredményéről még nem tett jelentést a tanácsnak.

*

Az erdélyi magyar színészet tragikus történetében is siralmas esemény játszódott le a közelmúlt napokban. Az eset előzményei még az ideai színészen elejére nyulnak vissza, amikor Tibor Dezső és Tompos József magyar színigazgatók játszási engedélyt nyertek a bukaresti minisztériumtól. A társaság Oravicán kezdte meg működését, ahol az ensemble két csoportra szakadt: az egyik Tibor vezetésével. Oravicán maradt, tizennégy tag pedig Tompossal Dettára utazott. A dettai főszofigató öthetes tartózkodás után egyszer csak egész váratlanul bevonta Tompos játszási engedélyt azzal az indoklással, hogy erre utasítást kapott Marcus István színészeti felügyelőtől. Tompos nyomban elutazott Bukarestbe, ahol sikerült is a játszási engedélyt visszaszereznie, de mire visszatért Dettára, szétfúzlott társulatának tagjait a legnyomorúságosabb helyzetben találta. A társulat primadonája Lőrinczi Gizi volt aradi színésznő például egy lugosi éjjeli bárba került táncosnőként, a bonviván pedig egyéb foglalkozás híján elszegődött Dettán cséplőmunkásnak. A többiek szintén a legkétségbeesettebb nélkülözések közt tengődtek szerte a vidéken, úgy hogy a színigazgatónak a társulatot nem is sikerült újból összeszedni.

*

A kalotaszegiek, akik, mint ismeretes, az erdélyi magyar párt legprogresszívebb elemei, a napokban tartották ülésüket, amelyen foglalkoztak Koós Károly lemondásával. Az ülésen elhatározták, hogy vezérük, Koós Károly lemondását nem fogadják el, őt továbbra is a kalotaszegi magyarság képviselőjének tekintik és minden oldalról jövő támadásokkal szemben becsületesen helyt állnak mellette. Az ülés után a tagozat kommunikét tett közzé, mely a következőképp szól: »A kalotaszegi tagozat intézőbizottsága a maga vezetősége iránt öszi-

te bizalommal viseltetik és mélyeséges felháborodással utasítja vissza azokat a gyalázkodásokat, melyeket a pártközponthoz közelálló sajtó a tagozati vezetőségre szórt, s melyekkel szemben a pártközponthoz a tagozat kérése után se látta jónak helytelenítését kifejezni. Az intézőbizottság a maga bizalomnyilvánításával kívánja kiküszöbölni azt az egyik nagy okot, mely miatt elnöke, Koós Károly a pártból való kilépésre kényszerült. A csucsi paktumra nézve

kijelenti a kalotaszegi magyar tagozat, hogy ezt a politikai művet nem ismeri, ennek megalkotásába be nem folyt, annak nyilvánosságra hozatala is megtagadott és így magára nézve ezt az egyezményt kötelezőnek el nem ismeri. Kívánja, hogy minden esetleges egyezmény csakis a tagozatok szerves részvételével legyen megköthető.« Koós az egyhangú határozatra bejelentette, hogy a tagozat elnökségéről való lemondását visszavonja.

Nagy botrány a német birodalmi gyűlésen

A kommunisták vallásgyalázzással verekedést provokáltak

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlésen ismét viharok voltak. Egy kommunista megsértette a kereszténységet és ez óriási botrányt provokált. A helyzet még jobban kiélesedett annak következtében, hogy nem Loebe elnököl, hanem Vietze alelnök, aki nem volt elég hidegvérű ahoz, hogy a botrány kitérését megakadályozza.

Vierah kommunista képviselő szólt a templomadójavaslatról és eközben *inparlamentáris kifejezésekkel* illetve a *templomot és annak berendezését*. Azt mondta, hogy nincs szükség a templomok mindenféle luxusszereire s az arany és ezüst kelyhek helyett fakelyheket is használhatnának. Erre a birodalmi gyűlés padjainak legnagyobb részéről hevesen *pfujozni* kezdtek a szónokot.

Esser képviselő odakiáltott a kommunisták felé:

— *Jó lesz, hogyha rendben tartják a bandát!*

Erre azután kitört a vihar. Általános felzúdulás keletkezett a kommunisták soraiban. *Néhány kommunista képviselő Esser felé rohant, akit bántalmazni akartak.* Különösen Jadasch képviselő viselkedése volt fenyegető, aki Esserre akart rohanni. Több más képviselő közbelépésére azonban sikerült megakadályozni a verekedést. Mégis úgy látszott, hogy tettelegességre kerül a sor, amikor Kores képviselő sietett a dulakodók felé és erélyes közbelépésével szétválasztotta

az izgatott képviselőket. Az elnöki emelvény körül nagy tolongás támadt és a képviselők jobbról és balról egymásra akartak rohanni. A higgadtabbak csak nagynehezen tudták őket visszatartani. Az elnök Gräf alelnök nem tudta helyreállítani a rendet és tíz percre felfüggesztette az ülést.

Az ülés újból megnyitása után az elnök kihirdette, hogy Jadasch képviselőt *kizárják az üléstől.* A kommunisták a kizárást nyugodtan fogadták. Vierah folytatni akarta beszédét, erre azonban több oldalról azt kiáltották közbe, hogy ne folytassa a beszédet.

A kommunisták erre újabb botrányt rendeztek. *A kommunista párt egyik vezetője, Miller von Francken fölszaladt az elnöki emelvényre és onnan kezdett beszélni.* A botrányos jelenetek során az ülést többször is föl kellett függeszteni.

Az ülés újabb megnyitása után Gräf alelnök bejelentette, hogy a gyorsírói jegyzetből megállapította, miszerint Vierah nem fejezte be beszédét, ezért tehát ismét őt illeti a szó.

Vierah *ünnepélyesen bocsánatot kért* a birodalmi gyűléstől szavaiért, amelyekkel nem akarta egyik vallást sem sérteni. Mikor e nyilatkozat után tovább folytatta beszédét, a centurpárt tüntően felállt és zárt sorokban kivont a teremből. Az ülés hátralevő része nyugodtan folyt le.

„Anglia flottaprogramja új háborút készít elő“

Macdonald és Lloyd George élesen támadják az admirális flotta-politikáját — Bizalmat szavazott az alsóház az angol kormánynak

Londonból jelentik: Az alsóház megkezdte a flottafejlesztési pótköltségvetés kiegészítésének vitáját. A kormány formálisan csak 100 font megszavazását kérte, hogy evvel lehetővé tegye, hogy az alsóház az új flottafejlesztő programhoz hozzájárulhasson. A vita során az első szónok Macdonald volt, aki kijelentette, hogy *Angliának nincs oka félnie a tengeren sem Amerikától, sem Japántól.* Anglia hatalmi pozícióját a Csendes-Oceán partjain a legközelebbi tíz-tizenkét évben nem fenyegeti semmi komoly veszedelem. Franciaország pedig nem a tengeren, legfeljebb légi flottájával valhat veszedelmessé. Erősen kikelt Macdonald az admirális eljárása ellen, hogy *lemondással fenyegette meg a kormányt* és így vitte keresztül akaratát. Ez alkotmányellenes eljárás.

Macdonald ezután kijelentette, hogy *Anglia flottaprogramja a közeli öt évre nem jelent mást, mint új háború előkészítését.* A munkáspárt nevében azt indítványozta, hogy az alsóház szavazzon *bizalmatlanságot a kormánynak.*

Utána Lloyd George emelkedett szólásra. Csatlakozik a munkáspárt bizalmatlansági indítványához, a liberális párt nevében. *Hallatlannak minősíti az admirális merész ségét,* hogy fenyegetőzni mer a lemondással és így akarja a kabinetet megfélemlíteni. A miniszterelnök

hangsúlyozta, hogy Angliának nincs oka, hogy fenyegetve érezze hatalmi pozícióját. *Az egyetlen veszedelem legfeljebb a francia légi flotta lehet.*

— *Egyenesen az angol alsóház megsértése,* — folytatta beszédét Lloyd George — *hogy az admirális éppen most meri erőszakolni a flottaépítés fokozását, amikor Anglia súlyos gazdasági bajokkal küzd. Ilyen helyzetben nem tűrheti az angol birodalom az admirális utonálló politikáját.* Végül kifejtette Lloyd George, hogy *a flottafejlesztési program minden lefegyverzésre irányuló törekvést lehetetlenné tesz. Anglia hatalmas fegyverkezési programja megvalósítására készül,* ami alkalmas arra, hogy Angliát ellenségei képmutatással vádolják meg.

Churchill kincstári kancellár válaszában kifejtette, hogy az új program szerint csak arról van szó, hogy Nagy-Britannia a legközelebbi tíz év alatt kicserélje elavult hadihajóit. Igaz ugyan, hogy azok a cirkálók, amelyeket most fognak építeni, fegyverzetükben modernebbek és egyébként is nagyobbak, mint azok a hajók, amelyeket a admirális kiselejtez. Ezt azonban azzal magyarázza Churchill, hogy *a többi államok is évről-évre erősebb fegyverzetű és nagyobb hadihajókat bocsátanak vízre.* Hangsúlyozta azonban, hogy *Anglia esetleg hajlandó*

engedni a most bejelentett programból, ha a többi hatalmak szintén hajlandók az építendő hajók számát és nagyságát korlátozni. Ezek a megállapodások a lefegyverzési konferenciának lennének feladatai.

Churchill rámutatott arra, hogy Anglia flottájának fejlesztése *nem irányul kifejezetten egyik hatalom ellen sem.* Hamarjában el sem lehet fegyveres konfliktust képzelni a hatalmak között. Angliát azonban nemcsak a pillanatnyi helyzet irányítja. Anglia flottáját a többi hatalmak standardjára kell emelni, ami annyit jelent, hogy arra van szükség, hogy Anglia flottájának valamennyi egysége legalább olyan erős legyen, mint a többi hatalom bármelyikének flottájában a legerősebb hasonló hajóegység.

Snowden hosszú felszólalásában élesen bírálta az admirális diktatóri politikáját.

Bridgeman tengerészeti miniszter védte a javaslatot. Hivatkozott arra, hogy *Anglia a lefegyverzését óta mindössze 7 cirkáló, 2 torpedózúzó és 2 tengeralattjárót épített,* míg Amerika 3 cirkálóval, 76 torpedózúzóval, 30 tengeralattjáróval, Japán 18 cirkálóval, 50 torpedózúzóval, 45 tengeralattjáróval, Franciaország 5 cirkálóval, 24 torpedózúzóval és 28 tengeralattjáróval, Olaszország 2 cirkálóval, 22 torpedózúzóval és 13 tengeralattjáróval növelte tengeri haderejét. Abból a 329 cirkalóból, tengeralattjáróból és torpedózúzóból, amelyet a lefegyverzés óta öt flotta-nagyhatalom épített, Angliára egyáltalán nem a várható ötödörös, vagyis 65 egység, hanem csak 11 esik. Anglia, míg a többi állam fegyverkezik, csak pótló és kiegészítő flottaépítést folytat s bármely pillanatban készen áll arra, hogy az általános leszerelésre vonatkozó komoly indítványokat mérlegelje, a mennyiben a biztonság kérdésével ez összeegyeztethető.

Az alsóház végül 267 szóval 140 ellen elvetette a munkáspárt bizalmatlansági indítványát.

Németország mint egyenlő fél írja alá a garancia-paktumot

Berlinben nem hiszik el az angol behódolást a francia garancia-álláspontnak

Londonból jelentik: A Daily Telegraph tudósítója egy magasrangú német politikai személyiségtől nyilatkozatot kapott, amelyben a tekintélyes politikus kifejtte, hogy *Franciaország törekvése, amellyel az egyéni akció jogát akarja biztosítani, a biztonsági tárgyalásokat feltétlenül zátonyra fogja juttatni.* Németországra értéktelen az olyan paktum, amely Franciaországnak megadja ezt a jogot és ezért Németország ilyen paktumot sohasem írhat alá.

— Az angol külügyi hivatal — mondta a német politikus — nagyon jól ismeri a német álláspontot és ezért Berlinben nagy kételkedéssel fogadják a francia sajtó közléseit, amelyek szerint az angol kormány hajlandó Franciaország kívánságait respektálni. Anglia Németország követeléseit állandóan jogosaknak tekintette és elismerte, hogy *a biztonsági paktum csak a feltétlen kölcsönösség elvén nyugodhat.* Németország nagyon csodálkozik azon, hogy a franciák az utolsó német jegyzék egyik bekezdését úgy magyarázzák, mintha Németország a Rajna-vidék megszállásának megrövidítését követelné. *A német birodalmi kormány sohasem gondolt ilyesmire.* Németország bizik abban, hogy ha sikerül a surlódásokat közte és Franciaország között enyhíteni, akkor egy későbbi időpontban rákerülhet a sor a megszállás kenyelmetlenségeinek csökkentésére és esetleg időtartamának megrövidítésére is.

Ujabb horogkeresztes zavargás Bécsben

A tömeg a rendzavarókat véresre verte

Bécsből jelentik: A horogkeresztesek újabb zavargásokat rendeztek. Rikkancsokat vonultattak fel, akik a Ferdinánd-terén az *Eiserne Besen* című lapot és más horogkeresztes röpiratot akartak árusítani. De nem is az eladás volt a céljuk ezeknek a többnyire egészen fiatalhorogkereszteseknek, hanem a rendbontás.

Amikor látták, hogy senki sem törődik velük, a Práterbe vonultak, ahol a gyönyörű időben rengeteg ember sétált. A villamoskereszteszöredésnél csoportosultak és hangosan kinálták lapjaikat. Mindig több és több sapkás és karszalagos fiatalember csatlakozott hozzájuk. Hat óra tájban több munkás haladt el mellettük. A munkások és a horogkeresztesek között szövényt, majd verekedés támadt. A rendőrkapitányságról és a közeli őrszobákról hat teherautón jöttek a rendőrök a verekedés színhelyére, de csak nagyon nehezen tudták a verekedőket szétválasztani, közben kardot is kellett használniuk. A tömeg a rikkancsokat véresre verte. A rendőrök körülbelül husz-harminc embert kísérték be. A bekísért horogkereszteseket csak nagynehézsen tudták megvédeni a további ütegeléstől.

Az előállítottakat a rendőrség igazolás után szabadon bocsájtotta, azonban az eljárás folyik ellenük.

Egy patikus

viszontagságai

Előbb kitiltották, most elveszik a patikáját, mert távol van

Józsa Lajos deliblári gyógyszerész ügyével már többször foglalkozott a *Bacsmegyei Napló*. Józsanak Delibláton jól menő patikája volt. A gyógyszerteret, amit Józsa munkával és szorgalommal tett jövedelmezővé, meg akarta szerezni az öccse számára valamelyik helyi hatalmasság, aki előtt ép úgy nem volt akadály az, hogy a protezsált fivérnek nem volt gyógyszerési oklevele, mint az, hogy Józsa nem akarta eladni a patikát. Ezen az utóbbin nagyon könnyű volt segíteni. Józsa kiutasították az ország területéről. A kiutasításra könnyű volt jogcímet találni s Beogradban megmagyarázni, hogy elsőrangú államérdek az SHS királyságot megszüadítani Józsatól.

Mire Józsa megtudta, hogy mi készül ellene, akkor már össze is kellett csomagolnia s vitték át a határon. A lakását, butorait ott kellett hagynia. Mialatt Józsa Lajos külföldről igyekezett reparációt szerezni, a lakását feltörték, onnan sok mindent eltüntettek. A vagyontól, existenciájától megfosztott patikus kétségbeesett küzdelmet folytatott, hogy visszatérhessen, azonban minden törekvése hiábavaló volt.

A deliblári patikát Józsa megbízásából egy okleveles gyógyszerész vezeti s a jogos tulajdonos még mindig bizik abban, hogy ügyét egyszer előveszik, a bűnösöket megbüntetik s ő igazságot kap. Vannak még naiv patikusok.

Most aztán az történt, hogy a közegészségügyi minisztérium pályázatot írt ki a deliblári patikára azon a címen, hogy Józsa nem vezeti személyesen a gyógyszerteret. Józsa nem is panaszkodhat. A miniszternek feltétlenül igaz van. Tényleg nem személyesen vezeti. Noha nagyon szeretné. Nincs hobb vágya annál, hogy visszatérhessen s átvegye a vezetést.

Amikor megtudta, hogy az a veszedelem fenyegeti, hogy törvényalapot adnak a törvényteleneknek, hogy végleg elveszik a több százezer dinár értékű patikát, sietett az SHS. követségre beutazási engedélyt kérni. Vissza akart jönni, hogy személyesen tegyen valamit az igazság kiderítésére. Kiutasított egyén azonban nem kaphat vizumot s

a követség Józsatól is megtagadta a beutazási engedélyt.

A helyzet az, hogy a deliblári patikust kiutasították, nehogy tovább is személyesen vezethesse a patikáját. Visszajönni nem engedik, ellenben el-

veszik tőle a patikát azon a címen, hogy nem személyesen vezeti azt.

A közegészségügyi miniszter igazság és törvénytisztelő államférfi. Belenézhetne egy kissé ennek a deliblári patika-ügynek az aktáiba.

A Kludsky-cirkusz tigrise előadás alatt véresre marta a cirkusz igazgatóját

A noviszádi véres bemutató

Szerda este hatezer főnyi tömeg töltötte meg a Kludsky-cirkuszt noviszádi megnyitó előadása alkalmával. Az előadás a szokásos fényes külsőségek közt zajlott le.

A *Barnum és Bailey*-cirkusz óriási méreteire emlékeztető cirkusz hatalmas sátrai, óriási hármasmagnei, lovai, elefántjai, tigrisei, oroszlánjai, majmai, tevéi és egyéb excentrikus állatai természetesen erősen felcsigázták a közönség érdeklődését, mely valóságos népvándorlásként hömpölygött a cirkuszhoz, a melynek műsora. — három köröndben egyidőben folyt az előadás, — mindvégig lekötötte az érdeklődést.

A tíz órai szünet után azonban izgalmas és vérfagyasztó, jelenet hihetetlen izgalmat idézett fel.

Ekkor került sor a fenevadak bemutatására. Kludsky Rudolf igazgató maga ment be a két szélső köröndben elhelyezett hatalmas vasketrecbe, ahol tigrisekkel, oroszánokkal és jegesmedvékkel készülődtek produkciókra. A jegesmedvék mutatványai simán folytak le, a tigrisek és oroszánok produkciójánál azonban könnyen végetességé válható szerncséltenség történt.

Alig lépett be Kludsky Rudolf igazgató a ketrecbe, az egyik anyatigris, amely egy kis dobogón húzódt meg, az igazgatóra ugrott és mielőtt a kezében levő vasdoronggal a fenevadat megfékezhetné volna, rávetette magát az igazgató-ido-

márra, hatalmas első lábával az igazgató vállára nehezedett, míg a másik mellső lábának karmaival az igazgató arcába csapott.

Pillanatok alatt történt mindez. Kludsky igazgató a földre zuhant, a tigris karmaival továbbra is arcába kapaszkodott, amelyet véresre marcangolt. Nyomban vér borította el az igazgatót és a tigris karmai nyomán a fejbőre is lehasadozott. A cikuzsi alkalmazottak az első pillanatban elvesztették a lélekjelenlétüket. Kinos, vérfagyasztó pillanatok teltek el, míg az alkalmazottak hegyes vasvillákkal elriasztották a bömbölő fenevadat.

Kludsky igazgató vértől borítottan támolgyott ki a vasketrecből, amelyet pillanatok alatt a többi állatidomító is elhagyott.

Szerencsére a sebesülések nem voltak súlyosak, a gyorsan segítségére sietett orvosok kimosták és bekötötték a sebet. Kludsky igazgató saját lábán hagyta el a porondot, majd kocsin a városba vitték, ott bevarrták sebeit.

A közönség csak nehezen tudott megnyugodni. Igen sokan elhagyták a cirkuszt.

Csütörtökön kiderült, hogy mi tető vérengzővé az anyatigris. Ez az állat ugyanis csütörtökön két kölyköt hozott világra.

A sebesült igazgató sebei nem súlyosak. Felgyógyulása néhány napon belül várható.

Ahol a királyi nászajándékok készülnek

Látogatás a kopenhágai királyi porcellángyárban
A szürke porcellán jön divatba — Hogy készül a világhíres kopenhágai porcellán?

Kopenhága, július végén. Kopenhága legnagyobb nevezetessége a Thorvaldsen-múzeum, a városháza, az uccái élet különböző forgalma. Brandes György, a Carlsberg-sörgyár. Gunnar Tolnaes és a királyi porcellángyár. Talán még Brandes Györgytől is könnyebb interjút kapni, mint bejutni a királyi porcellángyárba. A Meissen-i porcellángyár mellett ott a porcellán múzeum, mely a régi gyár valamennyi remekét főtárlja a látogató előtt. Ott csak le kell fizetni a belépődíjat, mindenki bejuthat a porcellánkincsek közé. A kopenhágai gyár azonban, ahogy itt a dán ipari gőg mondja, nem múzeum, hanem ipartelep. Sok külföldi ajánlólevélre, belső összeköttetésre és személyes utánjárásra volt szükség, amíg végre beléphettem a világhírű kopenhágai porcellán titokzatos műhelyébe.

A porcellángyár bent fekszik Kopenhágának majdnem a szívében. Kivülről semmi sem árulja el, hogy mi készül itt a szürke kopott falakon belül. Kis, rácsos kapun kell belépni s egy poros, piszkos udvarra jut a látogató. Az igazgató egyik titkárja már vár, hogy körülvesszen a gyárban. Csodálatos csöndben, majdnem némán végzik munkájukat a gyár munkásai. Pedig a gyár vagy 1000 munkást foglalkoztat most is és ezeknek majdnem a fele nő. A festési munkákat legtöbbször nők végzik. Sok asztal mellől hiányzik a munkás, most kezdődnek a nyári szabadságok, minden munkást legalább két heti sza-

badság illet meg és — kétszáz korona (körülbelül 2400 dinár) nyaralási költség. A munkások általában száz dán koronát keresnek hetenkint. Az a munkás, aki nem megy szabadságra, megkapja a fizetését és a nyaralási költséget is.

Nagy termekben dolgoznak a munkások, akiket a munka különböző fázisa szerint csoportosítanak. Mindent emberi kéz végez az első formázástól az utolsó ecsetvonásig. Érdekes, hogy majdnem minden nyersanyagot, amit földolgoznak, külföldről, főként Svédországból és Németországból importálnak. Ót nagy égető kemencéjük van s ezeket olajjal fűtik. A háború alatt, amikor takarékoskodni kellett a szénrel, alakították át ezeket a kemencéket olajfűtésre s ez a fűtési mód úgy bevált, hogy azután se tértek vissza a szénhez.

Az első teremben keverik és gyurják össze azt a masszát, amiből a porcellán készül. A keverési arány már féltve őrzött gyártási titok. Innen viszik be az elkészített nyersanyagot a második terembe. Itt történik a formázás, kézzel, esetleg gipszformák segítségével. Innen az első égetőbe kerül a nyers forma. Itt mintegy 800 Celsius fokra hevített kemencékben égetik porcellánvá a nyers formát. Az innen kikerült, porcellán rendkívül törékeny, erősebb fogásra is széttrörik. Ha kihűlnék a formák, bekerülnek a festőtermekbe. Itt kerülnek rájuk a kopenhágai porcellán csodálatos szépségű és meleg tónusu színei. Ennek a gyárnak világhírt szerzett speciál-

tása, hogy a festés a máz alá a nyers anyagra kerül rá. Innen a második égetőbe kerülnek a már színes formák, ahol 1800 Celsius fokra hevítik újra őket. Ezt a meleget azonban csak három szín állja ki, a kék, a zöld és a piros. Ha a festést korrigálni kell, vagy a máz fölött is festenek, akkor harmadszor is kiégetik a porcellánt.

Hogy jut új formákhoz és új modellekhez a porcellángyár? — kérdeztem. A gyárnak vannak állandóan foglalkoztatott szobrászai, de alig van Kopenhágában szobrász, aki ne készítené modelleket a gyár részére. Egy kis szoba szinte állandóan tele van szobrászokkal és iparművészekkel, akik modelleket hoznak be eladásra a gyárba. A gyárnak művészeti igazgatója vásárolja az új modelleket s ő néz meg minden egyes darab porcellánt, ami a gyárból kikerül. Sok darabot csak egyetlen egy példányban készítenek. Minden művészi darabon ott van a művész neve és a munkás száma. Most már itt is készítenek állatfigurákat s a dán paraszti élet etnográfiai érdekességeit is ábrázolják porcellánban.

A gyárat 151 évvel ezelőtt alapították és azóta a legnagyobb áldozatkészséggel állandóan fejlesztették. Sok kész munkát itt nem lehet látni. De éppen itt vannak gyári példányai azoknak a porcellánoknak, melyek a nemrég megnyílt párisi iparművészeti kiállítás számára készültek. Ezeket szürke porcellánból készítették arany díszítéssel. A szürke porcellán egyébként kezd divatba jönni. A világ legrégebbi porcellánjai, a kínai porcellánok is szürkék s most kezdik fölleveníteni ezeknek az ősrégi porcellánoknak a divatját. S a divatnak szolgálatába áll ez a nemesen ortodox porcellángyár is. Mutatnak egy csodálatos szép vázát, melynek páriát a dán kormány rendelte meg ajándéknak a Népszövetség számára. Érdekes, hogy a kormány 400 koronát (körülbelül 5000 dinárt) fizet ezért a vázáért, amit magánfél 20.000 dináron alul nem kaphat meg. De a reklám megéri a ráfizetést. A dán királyi család itt rendelte meg azokat a nászajándékokat, amelyekkel az európai uralkodó családok lakodalmazó tagjainak kedveskedett. A legtöbb királyi nászajándék itt készült. Itt készült az a valóban királyi ajándék is, amivel a dán király hozzájárult a hágai békepalota fölékesítéséhez. A gyár akkor egy porcellánműhelyt készített, melynek hat jegesmedve figurája volt. A király 40.000 koronát fizetett a kúrtért, holott az a gyárnak 200.000 koronájába került. A különbséget, ami vagy két millió dinár értéknek felel meg, elkönyvelték a reklámkiadások között.

Még ennek a másfélszázad óta fennálló, híres porcellángyárnak is szüksége van reklámra.

Sz. Szigethy Vilma.

Tüntetés Szombathelyen a katonai ellenőrzőbizottság ellen

Karhatalmi kirendeltség zavarta szét a tüntető tömeget

Szombathelyről jelentik: A katonai ellenőrző bizottság kedden Szombathelyen kiszállt és a vármegyeházán lévő két magánlakásban kutatni akartak fegyverek után. A hatóságok kijelentették, hogy ez csak bírói végzés alapján történhetik. A bizottság, miután a bírói végzést még aznap nem tudta megszerezni, az éjszakát a megyeházán töltötte.

A szerdai délelőtti folyamán a megyeházán előtt nagyszámú tömeg verődött össze és az ellenőrző bizottság ellen tüntetett. A hatóságok vezetői megkísérelték a tömeget megnyugtanni, ami azonban nem sikerült. A tömeg behatolt a megyeházára, ahonnan a helyszínen megjelent nagyobb karhatalmi kirendeltségnek csakhamar sikerült a tömeget kiszorítani és azután szétszórni.

A városparancsnok, a városi és a megyei hatóságok jelenlévő rangidős tisztviselői a történetek miatt sajnálkozásukat fejezték ki a bizottság előtt, amely katonai tiszteletadásban is részesült.

A suboticiai országos sakkversenyre lezárták a nevezéseket

Tizennyolc résztvevő indul

Az Országos Sakkszövetség a beérkezett nevezések alapján végleg megállapította azoknak a versenyzőknek a névsorát, akik az augusztus 3-án kezdődő suboticiai országos sakkversenyen részt vesznek.

A résztvevők végleges névsora a következő:

Beogradból: Todorovics Petar és Poljakov.

Suboticáról: György Imre dr., Feuer János, Csillag István és Boschán Jakab. A versenyre még kijelölt Engel Ferenc másirányú elfoglaltsága miatt a nevezésből visszalépett.

Novisadról: Kulzsinszki Nikola és Markovics Dimitrije.

Mariborból: Stupan Mirkó.

Ljubljandból: Furlani és C. Vidmar.

Staribecsejről: Tenner Miksa.

Splitből: Pavkovic Nikola.

Vrsacról: Tót Boris.

Podgoricáról: Tanurdzsics.

A vidéki versenyzők augusztus 1-én és 2-án érkeznek Szubotícára és 2-án délután a Szubotici Sakk Kör helyiségében fog megtörténni a játékosok kisorsolása. A verseny 3-án kezdődik az országos bajnokságért, amelyre — mint már közöltük — az Országos Sakkszövetség három díjat tűzött ki. A játszmák délután 5-től este 9 óráig tartanak, a függőpartikat ez időponton kívül fogják lejátszani. A versenyt a Szubotici Sakk Kör felkérésére dr. Ognjanov Szvetozár játékmester vezeti.

A játszmák a szubotici **Polgári Kaszinó** helyiségében nyilvánosan fognak lefolyni, amelyet az érdeklődő közönség megtekinthet. A verseny három hétig tart és ezzel kapcsolatban — augusztus 15-én — fogják Szubotícán megtartani az országos sakkkongresszust is.

A bombaszakértők vallomása a Márffy-pör tárgyalásán

Nem mondanak határozott véleményt a szakértők

Budapestről jelentik: A Márffy-ügynek a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó tárgyalását csütörtökön folytatták. Az első tanu Wurm Jenő tűzérlezredes, robbantási szakértő volt, aki előadta, hogy a Reviczky-uccai bombában 80 gramm volt, ami a légymányosi próbarobbantás alkalmával teljesen felrobbant. Zachár táblabíró kérdésére elmondja még, hogy azért nem robbant fel a Reviczky-uccai bomba, mert alkalmassal rosszul szerelték rá a gyújtószinort és a gyutacsot.

Reuter alezredes és Sárkány robbantási szakértők, akik már az előző tárgyaláson azt állították az Erzsébetvárosi Körben talált óraszerkezetéről, hogy azok a bizonyos kerekék benne egy kárpitoszög alsó részét teszik.

Reuter alezredes azzal kezdte, hogy nem vonják vissza előbbi szakvéleményüket. Lehetséges, hogy az a bizonyos alkatrész órakerék, de ez nem valószínű.

Zachár táblabíró faggatni kezdi a szakértőket, akik azonban nem mondanak egyetlenegy határozott szót sem.

Herceg Irént, az Erzsébetvárosi Kör elhunyt portásának a hugát hallgatták ki ezután. Előadja, hogy fivére halála előtt tíz nappal járt a gyűjtőfogházban. Hordágyon hozták le őt, nagyon gyenge volt, nem tudott a talpára állni. A Márffy-ügyről nem beszélhetett vele, mert az ügyész megtiltotta. Sógornője mondotta később, hogy ütötték-verték.

Zachár táblabíró itt közbeszól:

— A sógornője csak hallomásból tudhatta.

A tanu folytatja:

— Halála után két hónap múlva egy volt rab állított be hozzánk, aki fivérem mellett volt annak utolsó perceiben. Fivérem panaszkodott neki, hogy ártatlanul kint volt és ártatlanul kell meghalnia.

Zachár táblabíró: A rab nevét nem tudja?

— Nem kérem, nem kérdeztem meg.

— Miről gondolja, hogy igazat mon-

dott a rab?

— Hiszekény teremés vagyok kérem!

— feleli a tanu.

Zachár táblabíró meghitteltette a tanut.

Maczko törvényszéki írásszakértő kijelentette ezután, hogy a kismartoni állomáskönyvbe április 2-ikán történt táviratbejegyzés meggyőződése szerint Márffy József kézírása.

A tárgyalást szombaton folytatják.

Huszezer angol bányamunkás már megkezdte a sztrájkot

A bányatulajdonosok nem tudnak megegyezni a bányászokkal
A kormány közvetítése eredménytelen maradt

Londonból jelentik: A bányamunkások képviselői és a bányatulajdonosok szerda éjszaka összeültek, hogy a kollektív szerződés kérdésében határozzanak. Közel négy órai tanácskozás után a tárgyalófelek eredménytelenül váltak el:

a bányászsztrájk ügyében a bányatulajdonosok és a bányászok nem tudtak semmiféle megegyezésre jutni.

A tárgyalásokat csütörtökön délután folytatják és ez alkalommal Baldwin miniszterelnök a kormány nevében új közvetítő javaslatot tesz. A kormány kísérlete azonban előreláthatólag kudarcra fog végződni. A helyzet ugyanis az, hogy a

kormány egyáltalán nem hajlandó a bányatulajdonosoknak szubvenciót adni,

akik enélkül pedig nem fogják a munkások követelését teljesíteni. A kormány csak két lehetőséget lát a bányászkrízis megoldására: vagy úgy oldják meg a kérdést, hogy arra az időre,

amíg a bértárgyalások folynak,

az állam viseli a bányák üzemi veszteségét

vagy pedig kamatmentes kölcsönt nyújt a kincstár a bányák szanálására, amelyet azonban, mielőtt megjavul a helyzet, a bányák visszafizetnek.

A bányamunkások körében igen nagy az elégedetlenség. Egyes bányákban ugynevezett vadsztrájkok törtek ki. A walesi antracit-bányákban

eddig közel huszezer bányamunkás szüntette be a munkát.

A sztrákolók, akik a bányák hivatalnokait kövekkel hajigálták meg, a szivattyúk személyzetét is kényszerítették, hogy hagyják el helyüket. A bányákat a szivattyúk megállása miatt az árvíz veszedelme fenyegeti. A bányászok szövetsége utasította a szivattyumunkásokat, hogy

azonnal térjenek vissza szolgálati helyükre,

nehogy a bányák elárasztása az egész bányamunkásság tárgyalási kilátásait veszélyeztessék.

Pasics állapota tartósan javul

A miniszterelnök távirata a kormány tagjaihoz — Hétfőn kezdi meg a nemzetgyűlés a sajtótörvény tárgyalását

A parlament délutáni ülése alatt a minisztertanács is ülésezett. A minisztertanács Nincsić külügyminiszter referált az országnak Görögországhoz való viszonyáról, majd a kormány tagjai megállapították a parlament legutóbbi munkaprogramját. Pénteken a korábbi megállapodás értelmében interpellációs nap lesz, amelyen Rankovics Dragutin demokrata képviselőnek a minisztériumok költségvetési előirányzatok felüli benzinfogyasztása ügyében betérjesztett interpellációja kerül tárgyalásra. Szombaton a parlament nem tart ülést, ellenben a törvényhozó bizottság délelőtt és délután tartandó ülésein befejezi a sajtótörvény tárgyalását, amelyet azután a parlament hétfőn kezd tárgyalni. Ezután egyes miniszterek különböző függelékeket terjesztettek be a költségvetési tizenkettő javaslatához, a melyeket még a parlament esti ülésén a parlament elé terjesztettek.

A költségvetési tizenkettődek vajdasági érdekű rendelkezései

A költségvetési tizenkettődekhez betérjesztett újabb függelékek közül az egyik úgy rendelkezik, hogy az agrárrevíziós eljárásnál az összes okmányok és bizonylatok illetékmentesek. Ezt a rendelkezést dr. Lalosevics Jócó szombori radikális képviselő intervenciójára vették fel.

Egy másik függelék szerint a Vajdaságban az igazságszolgáltatási érdekeket telemek és pedig úgy, hogy minden koronára tíz dinárt számítanak. Ez az intézkedés is a vajdasági jogász-köröknek, külön-

kormány tagjai örömmel vették tudomásul.

A radikális párt ülése

A minisztertanács ülése után a radikális-párt tartott ülést. Még a szerdai napon úgy volt, hogy a Radics-párt és a radikálisok közös ülést tartanak, ez azonban elmaradt. A klub ülésén Gyurics Márkó miniszterelnök-helyettes felolvasta Pacics miniszterelnök táviratát, amelyben közli, hogy egészségi állapota javul, majd ismertette a képviselőkkel a kormány határozatait, főleg a parlament munkaprogramját. A miniszterelnök-helyettes végül felszólította a klub tagjait, hogy a jövő hét elején, a parlament ülészakájának bezárásakor ne oszoljanak szét, mert a pártvezetőség és a kormány fontos közléseket kíván tenni.

Módosítások a sajtótörvényjavaslaton

A törvényhozó bizottság csütörtök délelőtti ülésén a sajtótörvény részleges vitáját folytatták és elfogadták, bizonyos módosításokkal, a javaslat 71-ik szakaszát.

Elfogadja a bizottság azt a módosítást, hogy a lapokra kirótt pénz-bírságok végrehajtását illetően a rendes végrehajtási eljárás szabályai az irányadók. Egy másik módosítás szerint, ha a szerkesztőségen nem sikerül behajtani a pénz-bírságot, a lap nem szüntethető be azonnal, hanem csak nyolc nap múlva.

Spanyol-francia

offenziva indul Abd el Krim ellen

A rifek csak szinleg akarnak béketárgyalásokat

Párisból jelentik: Primo de Rivera tábornok újságírók előtt kijelentette, hogy Pétain tábornagygyal megbeszélést a katonai operációk lehetőségeit, a két hadsereg létszámát és elhelyezkedését. A tábornok ezután kifejtette, hogy a francia frontszakaszon jelentékenyen javult a helyzet. Pétain tábornagy azonban úgy tartja, hogy további csapaterősítésekre van szükség.

Nemsokára közös akciót indítanak a francia és spanyol csapatok Abd el Krim ellen, ez lesz a bevezetése a nagy közös offenzívának. Ha ez az offenziva megkezdődik akkor Pétain tábornagy a spanyol direktóriummal egyetértően meg fog állapodni azokban az alapelvekben, hogy hogyan hajtsák végre a madridi konferencia határozatait gyakorlatban.

A Journal tudósítója jelenti, hogy nemrégiben Abd el Krim elnökletével a rifkabilok fontos haditanácsot tartottak Asdirban. Ezen a haditanácsban a rifkabilok politikai és katonai taktikáját beszéltek meg, különös tekintettel a marokkói konferenciára és a spanyol csapaterősítések megérkezésére. A Journal tudósítója szerint ebben a haditanácsban arról is szó volt, hogy a rifkabilok kezdjék ugyan meg a tárgyalásokat, azonban igyekezzenek azokat elhuzni, amíg az esős időszak beáll.

Fezi jelentés szerint Abd el Krim előre hirdetett offenzíváját megkezdte, amelynek során több falut elfoglalt. Innen a franciákkal barátságosan viselkedő lakosságot elűzte. Ue-san környékén erős küzdelmek folynak. A spanyol és francia repülők ez alkalommal dolgoztak először együttesen. Lyautey tábornok elhagyta Marokkót és Tangeren keresztül Párisba tér vissza.

ILLATOS MOLYIRTÓ

„HERMELIN” a neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOA” DROGERIJA NOVISAD

Hazárdjátékok alkonya

A belügyminiszter betiltotta a szerencsejátékokat

A belügyminisztérium július huszonhetedik keltezéssel rendeletet adott ki, amelyben a legszigorúbban eltiltja a hazárdjátékokat, úgymint a ferblit, a makaót, a nasi-vasit, a chemin de fert és a roulette-et. A rendelet utasítja a rendőrhatalóságokat, hogy minden kártya-klubot, kaszinót és kávéházat, ahol nagyobb kártyapartik szoktak alakulni, tartassák állandóan szigorú ellenőrzés alatt, mert bárhol előforduló tiltott kártyajátékokért az illető főszolgabíró vagy rendőrfőkapitányt vonja felelősségre a belügyminisztérium.

A rendelet kibocsátását *Makszimovics* Bozsó belügyminiszter cirkvenicai tapasztalataival hozzák összefüggésbe. A belügyminiszter ugyanis cirkvenicai látogatása alkalmával személyesen is meggyőződött arról, hogy milyen izgalmas élet folyt az ottani játékkaszinóban, mire a kaszinó működését nyomban betiltotta.

Mint Somborból jelentik, a rendelet oda már megérkezett. A rendőrfőkapitány nyomban végre is hajtotta és közölte valamennyi nyilvános helyiség vezetőjével, hogy a jövőben a legszigorúbb büntetéssel sújtják mindazokat, akik vétének a rendelet ellen.

A vitás gabonaüzlet

Főtárgyalások a subotical törvényszéken

Kovács Mátyás martonosi lakos múlt év március 21-én eladott egy vagon buzát *Forst* Géza kereskedőnek, azzal a kikötéssel, hogy vevő köteles a buza vételárát, 32.000 dinárt, a fuvarlevél-másodlat ellenében kifizetni az eladónak. Erről kötelelet is állítottak ki. Amikor aztán a vevő diszponált az áru fölött, az eladó azonnal leszállította a vagon buzát, beküldte a fuvarlevél másodlatot a kereskedőnek, akit egyidejűleg felszólított, hogy az áru vételárát, 32.000 dinárt a megállapodás értelmében fizesse le. A fizetés nem történt meg, s a vevő tizen-négy nappal később fizetéseképtelenséget jelentett be és kényszerregezési eljárás megindítását kérte. Amikor *Kovács* Mátyás erről tudomást szerzett, feljelentette vevőjét család miatt.

Csütörtökön tartották meg ebben a bűnygyben a főtárgyalást a subotical törvényszéken *Pavlovics* István törvényszéki elnök tanácsa előtt. A vádat *Vasziljevics* Ljuba dr. államügyész képviselte, a védelmet *Csányi* Tibor dr. látta el.

Az elnök kérdésére kijelentette a vádlott, hogy nem érzi magát bűnösnek. Beismeri, hogy *Kovács* Mátyástól vett egy vagon buzát s azt *Kohán* Vince és Társa suboticali gőzmalma címére fel is adta.

Az elnök: A malom önnek megfizette a buza árát?

A vádlott: Igen. Három-négy nappal a szállítás után.

Az elnök: Miért nem egyenlített ki akkor a buza eladójának követelését, a mikor a buza árát megkapta a gőzmalomtól?

A vádlott: Vesztéseim voltak kukoricán és a malomtól kapott pénz differenciák kifizetésére fordítottam, miután kinlévőségeim nem folytak be. Ennek következtében április 5-én fizetéseimet be kellett szüntetnem és a kényszerregezési eljárás megindítását kértem. Negyven százalékos egyezséget kötöttem a hitelezőimnel. *Kovács* is hozzájárult az egyezséghez.

A vádlott után *Kovács* Mátyás sértettet tanuként hallgatta ki a bíróság. Ismerteti az ügylet létrejöttének módjait. A kényszerregezési eljárásról nem tud semmit, az egyezséghez nem járult hozzá.

A védő több új tanu kihallgatását kéri, amit azonban a bíróság nem rendelt el.

Fizetés után következtek a perbeszédék.

Vasziljevics Ljuba dr. államügyész fentartja a vádat. A védő felmentést kér.

A bíróság a vádlottat bűnösnek mondta ki a csalás bűntettében és nyolc havi börtönre, valamint 30.000 dinár megfizetésére ítélte.

Az ügyész a vádlott terhére és a védő felelősségére az ítélet ellen.

Ütközés a borjúk körül

1921 december 6-án történt, hogy *Vojnics-Tunics* Nikola és *Vojnics-Zélics* Albe, az előbbinek szállásán összeverekedtek, amelynek folyamán *Vojnics-Tunics* Nikola egy kazalkulccsal úgy meg-

ütötte a jobb karján *Vojnics* Albét, hogy a karja eltört.

Súlyos testisértséssel vádolva állott csütörtökön *Vojnics-Tunics* Nikola a bíróság előtt. Azzal védekezik, hogy önvédelemből ütötte meg a sértettet. *Vojnics-Tunics* Nikola borjuit a saját földjén találta, azokat egy szalmakazalnál összekötözte. A sértett eljött a borjúkért s követelte azok kiadását. Ezen összeverekedtek. A vádlott azt mondja, hogy bottal támadták meg, mire ő a kazalkulccsal védekezett és ekkor történt, hogy *Vojnics-Zélics* Albe alkarrja eltört.

A bíróság a vádlottat fölmentette, mert jogos védelmet látott fenforogni.

Tűzoltók ágyazzák a moreni petróleum-kutakat

Lángban áll egy nagy román petróleum-telep

Bukarestből jelentik: Pleasa-Moren közelében szerdán éjjel kigyulladt a Román-Amerikai Nafta-társaság egyik petróleum-telepe. A tűz gyorsan terjedt és a lángnyelvek rövidesen kétszáz méter magasságra csaptak fel az égő petróleum kutakból. A szomszédságot nappali világosság árasztotta el. A tűz átterjedt a szomszédos lakóházakra is. Félnék, hogy rövidesen az egész telep lángba borul. A lángok ötven kilométeres körzetben látszanak. Az elviselhetetlen hőség minden közeledést, úgyszintén a

tűzoltóság munkáját is lehetlenné tesz.

A társaság a hadügyminisztériumhoz fordult, hogy küldjön egy tűzerűteget, hogy az égő kutakat megsemmisítsék és így megmentésük a többit. A hadügyminisztérium azonnal intézkedett is és az üteg csütörtökön meg is érkezett a petróleum-telepre. Az égő kutak ágyuzását, tűzoltók irányításával, csütörtökön kezdték meg. Moreni falu egész területét kiűrtették a hatóságok.

A kárt eddig tíz millió lejre becsülik.

Egyhangulag megszavazták az új osztrák alkotmányt

Akció indult meg a népszövetségi ellenőrzés megszüntetése érdekében

Bécsből jelentik: A parlament, mielőtt megkezdé nyári szünetét, befejezte a nagy alkotmányvitát.

Az 1920 óta függőben lévő új alkotmánytörvényt végérvényesen megszavazták, a szövetséges állam és a tartományok közötti vitás pontokat tisztázták.

A vita során a nagynémet *Clessin* kijelentette, hogy pártja az új alkotmányt nem tartja a tegutolsónak, mert a legutolsó és végérvényes alkotmány az lesz, amely Ausztriát a német birodalom új tagjának mondja ki s így az osztrák-németek sorsát elválaszthatatlanul összefűzi a birodalom sorsával.

Az új alkotmánytörvényt egyetlen

paragrafus kivételével egyhangulag, tehát az ellenzék hozzájárulásával fogadták el.

Az alkotmánytörvényjavaslat megszavazása előtt *Ramek* kancellár nyomatékosan rámutatott arra, hogy az új törvénnyel Ausztria teljesen megfelel Genfben vállalt kötelezettségeinek. Beavatott hely szerint a kancellárnak ez a kijelentése úgy értendő, hogy a kormány a szeptemberben újra kezdődő ülészakon minden erejével a népszövetségi ellenőrzés megszüntetésére fog törekedni, elsősorban dr. *Zimmermann* népszövetségi főbiztos megbízatásának megszüntetésére.

Kicsalt hidroplánnal követte Pasic hajóját egy budapesti szélhámós

Letartóztatták a Belgrader Zeitung budapesti tudósítóját

Budapestről jelentik: A rendőrség szerdán reggel a miniszterelnökség föl-jelentésére letartóztatta *Pallós* Pál magánhivatalnokot, aki már hosszabb idő óta a *Belgrader Zeitung* budapesti tudósítójának adja ki magát. *Pallós* egy rendőrrel átkísértették az ügyészre, ahol a jó fellépésű szélhámós ráparancsolt a rendőrré, hogy várja meg őt az előszobában, mert négyszemközt akar beszélni dr. *Kovács* Péter ügyésszel. Be is ment az ügyészhez, aki *Pallós* mint a beogradi német újság tudósítóját ismerte és ezért elfogadta a fiatalember feléje nyújtott kezét. *Pallós* erre nevetni kezdett:

— Kivételesen mint fogoly nyujtok kezet az ügyész annak. — mondotta.

Az ügyész felháborodva utasította rendre és nyomban levitette a fogházba *Pallós* akit *Pasic* Nikola miniszterelnök budapesti útutazásával kapcsolatban elkövetett szélhámossága miatt tartóztattak le.

Pallós, akinek beteges szenvedélye, hogy újságíróként akar szerepelni, minden érdekesebb törvényszéki tárgyalá-

son, ünnepélyen, fogadtatáson meg szokott jelenni. Amikor megtudta, hogy *Pasic* keresztül utazik a magyar fővárosra, nyomban elhatározta, hogy beszélni fog a jugoszláv miniszterelnökkel. Minthogy nem volt pénze arra, hogy hidroplánt, vagy motorcsónakot béreljen, egy kávéházból telefonon felhívta a révkapitányságot a miniszterelnökség nevében és utasítást adott arra, hogy *bocsássonak* *Pallós* Pál külföldi újságíró rendelkezésére egy motorcsónakot, illetve repülőgépet, amellyel megközelíthesse a jugoszláv miniszterelnök hajóját. A révkapitányságon természetesen a motorcsónakot *Pallós* rendelkezésére bocsátották. Az ugyancsak a Dunaparton jelentkező hírlapírókat, akik szintén *Pasic*csal kívántak beszélni, azzal fogadta *Pallós*, hogy a miniszterelnökség az ő rendelkezésére bocsátott egy motorcsónakot. A motorcsónakba azután beinvitálta a jóhiszemű hírlapírókat, akikkel együtt elindult utjára. Amikor *Pasic* nem volt hajlandó a motorcsónakon jelentkezni, újságírókat fogadta, *Pallós* átszállt a repülőgépre és

egészen Vácig üldözte *Pasic* hajóját. Mindezek után *Pallós* lelkendezve elszaladt az *Új Nemzedék*-hez és elújságotta, hogy milyen újságírói bravurt csinált. Bemondása alapján a lap külön cikket is irt.

A miniszterelnökségen — amikor olvasták a lapokban, hogy újságírók motorcsónakon és repülőgépen üldözték *Pasic* hajóját, érdeklődni kezdtek, hogy a révkapitányság miért bocsátott motorcsónakot és repülőgépet az újságírók rendelkezésére. Ekkor derült ki az egész szélhámosság, mire a rendőrség őrizetbe vette a notórius álhírlapíró.

Letartóztatása hírére nyomban a föl-jelentések egész garmadája érkezett *Pallós* ellen. Egy gyógyszerésztől dr. *Déry* egyetemi tanár nevében morfiutmot csalt ki. Állandóan rendőrkapitánynak, ügyésznek adta ki magát és ilyen minőségben családokat követelt el. A kommun alatt autókat rekvirált, majd ébredő lett és résztvett az atrocitásokban is.

A fogházban nyomban folytatni akarta szélhámosságait és az *Est*-lapok munkatársának adta ki magát, követelte, hogy *Beniczky* Ödön celláját adják át neki.

— Azt a nimandót tegyék át másik cellába, — mondta — annak az is jó lesz.

Ezt a kívánságát azonban már nem teljesítették.

Gondatlanság okozta a Kohán-malom leégését

A rendőrség őrizetbe vett egy malommunkást

A szerda éjszakai tűzvész, amely elpusztította *Kohán* Vince és társa *Sentai*-uti gőzmalomát, mint a tűzvizsgálat megállapította, gondatlanságból eredt. A rendőrség még az éjszaka folyamán megindította a nyomozást, amelynek folyamán őrizetbe vették *Huszla* András, *Patacsics* György, *Bosziacs* Dimitrije és *Sokcsics* Gábor malommunkásokat, akik ellen az a gyanu, hogy az ő gondatlanságukból keletkezett a tűz.

Az őrizetbe vett munkásokat csütörtökön délelőtt hallgatta ki *Pasic* Vladimir helyettes-rendőrfőkapitány, a bűnygyi osztály vezetője, a kihallgatás során azonban *Huszla*, *Patacsics* és *Bosziacs* kimutatták, hogy a tűz keletkezéséért őket nem terheli felelősség. *Huszla* és két társa ugyanis csak a földszinti helyiségekben dolgoztak és annak a helynek, ahol a tűz támadt, a közelében sem voltak. A tűz — mint a *Bácsmegyei Napló* is közölte — az első emeleten keletkezett és onnan terjedt át az épület többi részére. Az első emeleten dolgozott szerdán este *Sokcsics* Gábor, aki — mint be is ismerte — a munkaidő lejártá után tíz óra tájban, utolsónak hagyta el az épületet. Ő zárta be az épületbe vezető ajtókat és a kulcsokat *Papp* Ilona szobaleánynak adta át. A rendőrség azt igyekezett megállapítani, hogy *Sokcsics* nem cigarettázott-e a malomban távozása előtt. *Sokcsics* tagadja, hogy égő cigarettát dobott el, azonban a rendőrségnek az a teltevése, hogy csakis égő cigarettá okozta a tűzvészt.

A rendőrség a többi előállított malommunkás ellen megszüntette a nyomozást, míg *Sokcsics* ellen eljárás indult gondatlanságból okozott fűzvész miatt.

ÜGYVÉDI ÉS BIRÓI VIZSGÁRA

szórákora elkészülhet

Dr. JESSENSZKY

jogi szemináriumában

Novisad, Vilsonov trg 7

5636

HIREK

A nevető szanatorium

Az egyik híres belga orvos ötlete nyomán nemsokára tető alá hozzák a nevető szanatoriumot, amelyben természetesen ideghegek találnak majd gyógyulást, még pedig az állandó derű, az egészséges jókedv orvosságával. Hedoteráphiának nevezte el ez az orvos új gyógyítási módszerét, a testi és lelki örömök rendszeres ápolását. Feltétlenül eredményre vezet — mondja egyik nyilatkozatában, — mert az emberek mármár elfeledték a nevetést, alig tudják, mi az igazi öröm és nem tudják kiélni egy jó ebéd, a kényelmes otthon, a zene és művészet szívdertő előnyeit. Annyi szépség és annyi öröm van a világon. A kéken pompázó tavaszi ég alatt éneklő pacsrta, a testi és lelki kényelomben végigvezeti színház-előadásig minden rendelkezésére áll az okosan élőnek és ezt a tenger örömet sürítve kapják meg a betegek a nevetés szanatoriumában. A világon mindenben van öröm, csak meg kell találni. Még a keresés fáradtságától is megkímélik a szanatorium lakóit, akiknek életét egész egyszerűen úgy állítják be, hogy a földi dolgoknak csak a derűs oldalát lássák. Élni tanítják meg az élni nem tudó szomorúakat ebben a szanatoriumban. Nem gyógyítanak, nem kuráztatják őket. Ott élnek benn és szabadon járhatnak természetük szerint a kertben vagy a szobákban, vagy a közös teremben, de az egész épületben csupa olyanra akadnak, ami jókedvre, vidámságra hangolja az elcsüggedt szíveket.

Gyönyörű napsütött mező közepére tervezik a nevetés házat. Kívül egészen fehér, nagy tágas ablakkal, a szobákat csak világos, könnyed színekkel festik, a butorok világosak és soha sem masszívak. A kertben tarka elrendezésben apró kis virágok sokasága nevet a beteg szemébe. Jázminbokrok szegélyezik az utakat, szökőkutak csobognak egész nap és a kertben szelídített galambok, meg okoszemű, hűséges bernáthegyi kutyák sütkéreznek a napon. És a szanatorium személyzete is csupa vidám ember. Kiválasztják a legegészségesebb, legjobbkedvű ápolókat, ápolónőket, akik tiszta fehérben kedvesen és szorgalmasan sürgölődnek a vendégek körül. A portás állandóan mosolyog, az ápolók vidám történeteket mesélnek a betegeknek, a szakács a legjobb ételeket készíti a tiszta és barátságos konyhában és a jókedvben, a békés örömben maguk az orvosok járnak majd elől. A nevetés szanatoriumában nem lesz házi-rend, nem lesz reggeli és esti vizit, nem lesz láztábla és injekció, hanem mindezek helyett kap a beteg rengeteg napot, egyszerű fürdőket, úde virágokat, kitűnő kosztot és annyi nyugalmat, a mennyi csak befér.

Ó, savanyu emberek, akik már elfelejtettünk nevetni, menjünk egy kis vidámságért a Nevetés Házába!

*

— **Személyi változások a sombori megyeházán.** Szomborból jelentik: A belügyminisztérium *Marciklas* Triva bácsmegyei másod főjegyzőt árvaszéki úlnökké, *Medákov* Gyura volt topolai főbiztost pedig megyei másod főjegyzővé nevezte ki.

— **Kirják a községi választásokat az oszijekai kerületben.** Oszijekéről jelentik: A tartományi főispáni hivatal elrendelte az új községi választások kiírását azokban a községekben, ahol a volt kormány a képviselőtestületeket feloszlatta és biztosokat állított a község élére.

— **Konstantinápoly — Stamboul.** A török postaügyi minisztérium rendeletet adott ki, hogy a leveleket a jövőben Konstantinápoly helyett Stamboul címzéssel kell ellátni. A Konstantinápoly címzésű leveleket kézbesítés nélkül visszaküldik a feladónak.

— **Marokkói politikusok Briandnál.** Párisból jelentik: Briand külügyminiszter fogadta Hadzsi Mohamed el Mokrit, a marokkói szultán nagyvezérét és Sidy Kodub bejt, a szultán meghatalmazott miniszterét és kabinetfőnökét, akikkel a marokkói kérdésszel tanácskozott. A marokkói vendégek utána ebédre voltak hivatalosak a külügyminiszterhez.

— **Felfüggesztett jegyző.** Szomborból jelentik: Szelákovics Szeretimir deronyai jegyzőt több szabálytalanság miatt felfüggesztették állásától. Szelákovics neve a batinai botrányokkal kapcsolatban ismeretes. Jegyzővé történt kinevezése előtt ugyanis Batinán volt szolgabíró, azonban menesztették állásából, mert közigazgatási működése ellen súlyos panaszok merültek fel annakidején.

— **A kereszténység japán mártírjai.** Londonból jelentik: Egy amerikai misszionárius, dr. *Bull*, aki a metodisták japán missziós különítményének vezetője, hivatásának teljesítése közben ellátogatott Soo Choo-szigetere is és felfedezett egy történelmi nevezetességű régi sír-emléket. A hatalmas márványtömb felírása szerint tizenegyezer japán keresztény ember feje van eltemetve a sír-emlék alatt levő nagy sírkamrában. A hagyomány szerint a XV. században terjedni kezdett Japánban a kereszténység és a császár 1637-ben elrendelte a buddhista papok tanácsára, hogy minden keresztény japánt fejezzenek le, ha nem hajlandó visszatérni az ősi vallásra. Tizenegyezeren szenvedtek közülük mártírhalált. A levágott fejeket külön temették el, a törzket is külön. A buddhista papok azt hitték, hogy ilyen módon lehetetlennek teszik a feltámadást, melyről a hittérítők a népnek prédikáltak.

— **Szemle a szombori csendőrség felett.** Szomborból jelentik: *Bodl* Stevan novisadi csendőrezredes csütörtökön Szomborban tartózkodott, ahol szemlét tartott a sombori csendőrség felett.

— **Három évi börtön királysértésért.** Novisadról jelentik: A novisadi törvényszék csütörtökön tárgyalta Korodi József csókai földműves királysértési pörét, akit a bíróság három évi börtönre ítélte. A vádlottat nyomban letartóztatták. Az ítélet ellen a vádlott és az ügyész is fellebbezett. — Ugyancsak csütörtökre volt kitűzve Bogoljev Rada szanádi földműves királysértési pörének tárgyalása is, amelyen azonban a vádlott nem jelent meg. A tárgyalást emiatt elhalasztották.

— **Herriot előadásokat tart az Egyesült-Államokban.** Párisból jelentik: Herriot, Franciaország volt miniszterelnöke, szeptember 29-én a newyorki tudományos egyesület felkérésére előadásorozatot tart az Egyesült-Államokban a kisázsiai menekültek ügyéről.

— **Megalakult az első légi taxivállalat.** San-Franciskóban megalakult a legmodernebb közlekedési vállalat: a légi taxi. A kaliforniai Kereskedelmi Kamara támogatásával alakult meg a vállalat, mely a minap kezdte meg működését. Bárki telefonon megrendelhet egy repülőgépet, mely azután óránkénti százmérföldes sebességgel elviszi oda, ahova gyorsan el akar jutni. Sok kereskedő jelentette be már a vállalatnál, hogy havonként többször fog taxi-repülőgépet rendelni.

— **Halálra gázolta a kocsi.** Novisadról jelentik: Kedden beszállították a novisadi kórházba Atanackovics Lázár srbobrani gazdálkodót, aki kocsi-zás közben leesett kocsijáról és a kerekkek keresztül mentek rajta. Atanackovics Lázár csütörtökön belehalt súlyos belső sérüléseibe.

— **Tragikus módon meghalt Pécsen a jugoszláv delegátus.** Pécsről jelentik, hogy ott tragikus körülmények között váratlanul meghalt *Kojity* Mihály, a jóvátételben kiadandó szén átvételére Pécsre rendelt jugoszláv delegátus. A múlt héten Kojity Zagrebben járt, ahol tyukszemét vágatta. A kés megsértette lábát és vérmérgezést, illetve orbáncot kapott, mely egyre veszedelmesebbé vált. A pécsi klinikai orvosok nyomban kezelés alá vették, de állapota már kezdetől fogva reménytelen volt. Halála Pécsen osztatlan részvételt keltett.

— **Motorbiciklin jutott át két angol a libiai sivatagon.** Londonból jelentik: Vakmerő utazásra vállalkozott két angol ifju. Kairóból motorbiciklin indultak a sivatagi oázisba. Nagy küzdelemmel sikerült átjutniok a libiai sivatagon. Kétszer kerültek halálos veszedelembé; először a sivatag vihara majdnem homokba temelte őket, aztán, amikor megérkeztek Sivába, a világtól elmaradt lakosság, mely még sohasem látott motorbiciklit, olyan fenyegető magatartást tanúsított velük szemben, hogy csak a hatóság óvatossága védte meg őket a tömeg dühétől.

— **A walesi herceg vagyont érő ajándékot kapott egy gyémántbányában.** Kimberleyből jelentik: A Dél-Afrikában üdülő walesi herceg meglátogatta De Beers Company híres gyémánttelepét. Tiszteletére kirakták a bányatársaság épületének egyik termében a legutóbb talált gyémántdarabokat. Ezek között különösen egy galambtojás-nagyságú ejtette bámulatba az angol trónörökös, aki negyvenhárom kísérettel vitt magával. Eddig még sohasem bocsátottak ilyen nagy társaságot a gyémánt-raktárba, de most a kifogástalan dzsentimenek szabadon, ellenőrzés nélkül vehették kezükbe és nézegethették a közsörületlen gyémántokat. A látogatás végén Sir David Harris, a De Beers Company elnöke vagyont érő közsörületlen gyémántdarabbal ajándékozta meg a walesi herceget.

— **Meghalt Bécs első szocialista polgármestere.** Bécsből jelentik: Reumann Jakob, Bécs városának első szocialdemokrata polgármestere, aki négy éven át töltötte be ezt az állást, nyaralási útjáról való visszatérése közben szerdán a vonaton szívizéledés következtében 75 éves korában meghalt.

— **Kormányválság Japánban.** Tokióból jelentik: A kormány tagjai közt az orosz—kínai kérdés miatt ellentétek támadtak. Arra számítanak, hogy a kormány a legközelebbi időn belül lemond.

— **Keynes nősül.** Londonból jelentik: Keynes a híres angol közgazdász, eljegyezte *Lopokova* orosz táncosnőt. Az esküvőt legközelebb teljes egyszerűséggel meg fogják tartani. Lopokova 1892-ben született Oroszországban és 1910 óta szerepel mint primabalerina orosz balettokban. Keynest, Középeurópa barátját, nemcsak elméleti működéséről ismerik nálunk, de igen nagy érdemeket szerzett pacifista tevékenységével is.

— **Öngyilkosság.** Apatinból jelentik: Kedden este, az apatini „Harcás”-nál kihúzták a Dunából Schaub János apatini lakos holttestét. Tettét elmezavarában követte el.

— **Döglött disznóhúst árult.** Apatinból jelentik: Az apatini főszolgabírósg öt napi elzárásra és kétszáz dinár büntetésre ítélte Pott János apatini hentesmestert, aki döglött disznót mért ki. Az elített hentesmester felebbezett.

— **Súlyos baleset a párisi kiállítás hullámvasutján.** Párisból jelentik: Az iparművészeti kiállítás hullámvasutjának kapcsolószerkezete eltört, aminek folytán a hullámvasuton szórakozók közül tizenhatan súlyosan megsebesültek.

— **Bécsben új kisajátítási törvénnyel segítenek a lakásbajokon.** Bécsből jelentik: Mint ismeretes, a szocialdemokraták eddig minden eszakközzel, még obstrukcióval is, ellene voltak az eddigi lakásbérlovédelmi intézkedések megváltoztatásának. Az utolsó pillanatban hirtelen megváltozott a szocialisták álláspontja, sőt a lakbérbizottság alelnöki állását is vállalták. Az Arbeiterzeitung csütörtöki száma megokolja a szocialista frontváltást. A lap szerint a szövetségi kormány új kisajátítási törvény alkotásába egyezett bele, mellyel lehetővé teszik Bécs szocialista községtanácsának, hogy olyan helyeken is építhesen városi bérházakat, ahol eddig ezt a magánbirtok sehogysem akarta megengedni. Ilyen alapon a kilencedik és harmadik kerületben több háztulajdon kisajátítását fogják végrehajtani.

— **Marokkóban a vihar felborított egy személyvonatot.** Párisból jelentik: Tangeri jelentések szerint nagy vihar tombolt Fez környékén. A vihar felborított egy személyvonatot. Tíz utas meghalt és több mint huszan súlyosan megsebesültek.

— **Anna-bál a Katholikus Legényegyletben.** A szubotcai Katholikus Legényegylet vasárnap, augusztus 2-án este tartja meg ezidei Annabálját az egyesület helyiségében. Akik a bálra tévedésből nem kaptak még meghívót és ilyenre igényt tartanak, forduljanak a rendezőséghez.

— **Egy négyéves fiucska végignézte anyjának meggyilkolását.** Rómából jelentik: Megrendítő rablógyilkosság történt a minap Misterbiancoban. Holtan találtak meg reggel a szomszédok egy Sinandrané nevű fiatal asszonyt, akinek a férje kereskedelmi utazó és most is uton van. A holttest ott feküdt az ablak mellett, nyakára rá volt hurkolva a függöny zsinórja. Eleinte azt hitték, hogy a fiatal asszony öngyilkosságot követett el. Mellette töltött revolver fekküdt, amelyből azonban nem hiányzott egyetlen egy golyó sem. A szobában nagy volt a rendtelenség, több butor feldöntve hevert szanaszét. Az asszony négyéves fiacskája az ágy alól bujt elő, amikor keresni kezdtek és nevéen szólították; ő derített azután világot az ajtó felé, majd a rejtelt revolverrel a szobába és pénzt követelt az asszonytól, aki ekkor felugrott az ágyból, felkapta az éjjeli szekrényről a revolvert és szembeszállt a betörővel. Az asszony ki akarta nyitni az ablakot, hogy segítséget hívjon, de a betörő hátulról megragadta aldozatát, rácsavarta a nyakára az ablakfüggöny zsinórját és rettenetes küzdelem után megfojtotta vele. Azután feltörte a szekrényt és eltűnt az asszony ékszereivel. A fiucska az ágy alá bujt félelmében és onnan nézte végig anyjának meggyilkolását. A rendőrök a fiucskaól megtudott adatok nyomán még aznap letartóztatták a szomszéd község korszamáiban egy Alfio Trovato nevű csavargót, aki azután bevallotta, hogy ő követte el a rablógyilkosságot.

— **Égnek a híres finn erdők.** Stockholmból jelentik: Finnországban is borzalmas erdőégés van. Az oltás szinte teljességgel lehetetlen. A finn-orosz határon 54 kilométeres erdőfront áll lángokban. Finnország északi részében egy falút is körülfogtak már a lángok, úgyhogy ez a falu menthetetlennek látszik.

— **Kisiklott egy bukarésti gyorsvonat.** Bukarestből jelentik: Szerdán éjjel Fiumika állomás közvetlen közelében kisiklott egy gyorsvonat. A balesetet az okozta, hogy a sínek nyolc méter hosszúságban fel voltak szedve. A mozdony és négy kocsi teljesen összetört. Az áldozatok számát eddig még nem lehetett megállapítani.

— **Meghosszabbították a sentai adóvallomások határidejét.** Sentáról jelentik: Sentán augusztus hó elsején járna le a jövedelem- és vagyonadó bevallásának határideje. Minthogy az adóhivatali tisztviselők kevés száma miatt az adóbevallásokat nem tudják befejezni, az augusztus elseji határidőt augusztus tizenötödikéig meghosszabbították.

— **Befejezték a vizsgálatot az osijek-i vámcsalás ügyében.** Osijekről jelentik: A beogradi államjövédéki kiküldöttek a Lang Izsó-féle monopol csalás ügyében befejezték a vizsgálatot. Petrovics Luka inspektor, ki a nyomozást vezette, Beogradba utazott, hogy jelentést tegyen a vizsgálat eredményéről.

— **Árdragításért elítéltek negyven apatini mészáros.** Apatinból jelentik: A járásbírósg negyven apatini mészáros, akik ellen többrendbeli feljelentést adtak be árdragításért, négytől-tíz napi fogházra és pénzbüntetésre ítélt. Az elítélt mészárosok felebezést jelentettek be az ítélet ellen.

— **Letartóztattak egy volt britanniás tisztet.** Budapestről jelentik: A rendőrség egy régóta körözött volt britanniás tisztet fogott el Szerdán. A Britanniakülönítménynek egyik lehangosabb tagja Madarasi Kun László volt. A különítmény feloszlása után is főhadnagyi uniformisban járt, jótékony célokra, különféle alapokra, ha kellett, erőszakosan is, gyűjtött pénzt, amit azonban nem szolgáltatott be az illetékeseknek, hanem saját magának tartott meg. Madarasi Kun László jogosulatlanul viselte a főhadnagyi uniformist. A háboruban zászlós volt, a Károlyi-forradalom idejében azonban önhatalmúlag főhadnaggyá lépett elő és a kommun bukása után ismét felvette a főhadnagyi uniformist. A Britanniában garázdálkodott és erőszakos cselekedeteivel sok pénzt harcolt össze. Azonban őt is utólérte a végzet és börtönbe jutott. Kiszabadulása után újra a legkülönbözőbb csalásokat követte el és különböző feljelentések folytán már régebben köröztek. Szerdán délután egy detektív az egyik körüti kávéházban felismerte a volt britanniás tisztet és a főkapitányságra kísérte, ahol őrizetbe vették.

— **Szubotica adókirovések.** Augusztus 8-án a következők kerülnek sorra: Schlager Henrik, Fischer Mór, Steiner Jenő, Rosenfeld Béla, Rothauer Gyula, Müller és Klipfer, Vig Lipót, Streizinger Izidor, Szabó Ferenc, Vojvodina szállító cég, Szojadinovics Boriszláv, Goluhovics Jekoszláv, Kopunovics Teréz, Krausz Géza, Halbrohr Sándorné, Kalmár Sándor, Raesmány István, Mácskovics Vera, Lajdó Simonné, Holländer Oszkár, Horváth Sándorné, Winkler Imre, Oláh Félix, Roszkov és Volkov, Kaidl Nándor, Mészáros János, Garai Mihályné, Bröder József, Sterk Milán, Friedmann István.

— **Halálozás.** Ifj. Bohn Mihály, a Bohn-testvérek téglagyár cég beltagja Zombolyán meghalt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **Dusgazdag tolvaj.** Apatinból jelentik: A rendőrség letartóztatta özvegy Fábiny Mihályné dusgazdag apatini parasztasszonyt, aki szomszédaitól pénzt és ruhaneműket lopott.

— **A veszett kutya áldozata.** Sentáról jelentik: Nagymélykúti József bogarasi lakos öt éves kisleányát néhány nappal ezelőtt megharapta egy veszett kutya. A kisleányt beszállították a novisadi Pasteur-intézetbe, ahonnan hat napi kezelés után elbocsájtották. A kisleány a napokban egy kutyától úgy megijedt, hogy szörnyethalt. A rendőrség nyomozást indított és dr. Hempf Adolf a novisadi Pasteur-intézet orvosa is kiszállt a helyszínre s megállapították, hogy a kisleány haláláért sem a szülőket, sem a Pasteur-intézetet nem terheli felelősség.

Radics Pavle bejelenti a végleges agrárreformtörvény beterjesztését

A parlament éjszakai ülése

A parlament éjjeli ülésén Radics Pavle agrárreformminiszter szólalt fel nagy várakozás közt. Bejelenti, hogy az ősszel ugyan beterjeszti a végleges agrárreform törvényjavaslatot, azonban már most szükségesnek mutatkozott, hogy azon földművelők, akik nem érzik magukat biztonságban az agrárreform újján nekik jutott bérletekben, tulajdonbirtokká válhassanak. Ezért kellett lehetővé tenni az érdekelt földművesek és a földtulajdonosok között a közvetlen megegyezést.

A rendelkezés — mondja Radics — fontos még akkor is, hogy lássuk mennyire értékelik a földet az ország különböző részeiben, amit csak így tudhatunk meg, mert a földnek nincs piaca.

Grol Milán: Csak ezért nem volt szükség a rendelkezésre!

Radics folytatja: Az adásvételt a minisztérium jóváhagyása nélkül nem engedik meg. Mindenki hozzájárhat a földhöz, akiknek kiutalták, de nem oly módon, mint ahogy az önálló demokráta osztogatták.

Grgin Dusan közbeszól: Nagy lármát keletkezik, úgyhogy szavait nem lehet megérteni. Az elnök Grgint többször rendreutasítja.

— **A Crédit Lyonnais tisztviselői sztrájkra készülnek.** Párisból jelentik: A francia bankhivatalnokok sztrájkja komoly jellegűt kezd ölteni. Szerdán délelőtt a Crédit Lyonnais hivatalnokai egy órai sztrájkba léptek. Szerdán este az igazgatóság elé terjesztették bérkövetéseiket. A hivatalnokok elvannak szánva, hogy amennyiben követeléseiket nem teljesítik, sztrájkba lépnek, úgyhogy a híres francia bank pénztárai a sztrájk következtében kénytelenek lesznek működésüket egy időre felfüggeszteni. Marseilleben tovább tart a sztrájk. A sztrájkbizottsághoz Svájcban és Spanyolországból nagyobb összegek érkeztek.

— **Sikkasztó banktisztviselő.** Osijekről jelentik: Nagy István, a nasici takarékpénztár tisztviselője két éven át mintegy 90.000 dinárt sikkasztott. Az osijek-i törvényszék most tárgyalta a megtévedt banktisztviselő ügyét és Nagy Istvánt tíz hónapi súlyos börtönre ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Rablók garázdálkodása Skoplje környékén.** Pristinából jelentik: Szerdán éjjel egy harminc tagu felfegyverzett rablóbanda a Skopljéból Pristinába vezető országúton megtámadta és kifosztotta az utasokat, akik kocsin vagy automobilon igyekeztek a pristinai vasutállomásra. Körülbelül hét kilométerre a skopljei állomástól a rablók körülvették az utasokat és teljesen kifosztották őket.

— **Hirtelen halál.** Sentáról jelentik: Ifjabb Ivanics Lajos adai vendéglős szerdán harminc éves korában hirtelen meghalt.

— **Táncanások, akik nem tudnak táncolni.** Berlinből jelentik: Különös pör játszódott le a törvényszék előtt. Az ügyészség csalással vádolja a berlini Opera szolótáncosát, Paque Leon Courtot és Lürich berlini balettmestert, akik rendőrségi engedély nélkül táncanárokat képeztek ki és ezt a munkájukat a rendőrség tilalma dacára sem hagyták abba. Ezek a táncanások a hatóságok állítása szerint nem tudnak táncolni. A hatóságok ebben csalást látnak és emiatt indították meg az eljárást a szolótáncos és a balettmester ellen. A különös pör kiemelte a céllé élők érdeklődéssel néznek Berlinben.

Radics (folytatja): A javaslat csak azokat védi, akik a védelmet a maguk számára szükségesnek tartják... (Pribicszevicsék felé fordulva). Jobban megvédi a földművesek érdekeit, mint a maguk Krizmanja!... Azok az agrárérdekeltek, akik bármilyen oknál fogva nem tudják megváltani bérletüket, nyugodtan várhatják a végleges agrárreformot, amely rendezni fogja a vételár kérdését is. Az adásvételt kisebb esetekben a minisztérium, nagyobb esetekben a minisztertanács fogja jóváhagyni. Adásvétel esetén a vételár tíz százalékát a nagybirtokos a telepes-alapra tartozik fizetni.

Ezután Radics Pavle szemére veti az ellenzéknek, megígérte, hogy lojális ellenzék lesz, de ígéretét nem váltotta be. Végül kijelenti, hogy az agrárreformot nem szabad kommunista elvek alapján elintézni.

A szavazás

Az elnök ezután a vitát féltizenkettőkor bezárja, mire megkezdődik a tizenkettőtörvény felett a szakaszonkénti szavazás. Majd ennek megtörténte után a javaslatot harmadszori olvasásban elfogadja a parlament.

— **Harmadszor vált el ugyanattól a férjétől.** A Rhode Islandban levő Providence-ben harmadszor vált el most ugyanattól a férjétől egy Agnes Wilson nevű asszony. Az első ízben költsége miatt hagyta ott az urát, de azután kibékült vele és másodszor is férjhezment hozzá. Esztendőig éltek békeességben, de a férj rossz társaságba került s kártyázni kezdett. Ezért azután ismét elvált tőle. A férj később megjavult és bocsánatért könyörgött. Az asszony ismét visszafogadta és férjhezment hozzá. Most azonban megint elvált tőle, mert rászokott az ivásra. A férj azonban reméli, hogy negyedszer is oltárhoz vezetheti később a feleségét.

— **Új ruhát kap a becskerekői rendőrség.** Veliki-Becskekéről jelentik: A város közgyűlése még régebben elhatározta, hogy a rendőrség számára új ruhát csináltat. A határozat értelmében most hirdettek pályázatot ötven rend egyenruhára.

— **Autóvizsgálat Somborban.** Somborból jelentik: A rendőrség csütörtökön felülvizsgálta a forgalomban lévő autókat, mert az utóbbi időben több autószerencsétlenség történt Somborban. Az autók felülvizsgálását Martinovics Gyura helyettesfőkapitány vezetésével egy bizottság végezte.

— **Három új postahivatalt állítanak fel Szuboticán.** Noviszadról jelentik: A szubotica postafőnökség még régebben felterjesztést tett a novisadi postaigazgatósághoz, amelytől kérte, hogy tekintettel a postaforgalom állandó növekedésére, három új postahivatalt szervezzenek Szuboticán. A városban jelenleg két postahivatal működik, az 1. számú főposta és a 2. számú vasuti posta, amelyek azonban nem képesek lebonyolítani a nagy forgalmat. A postafőnökség felterjesztésében közölte, hogy Szuboticán azelőtt még két kis postahivatal működött, az egyik a Paje Kuluncsicseva-uccában, a másik pedig a Preradovicseva-uccában. A postaminisztérium azonban nemrégben ezt a két postafiókot érthetetlen okokból megszüntette s így az egész postai forgalom lebonyolítása a két főhivatalra hárult. A novisadi postaigazgatóság a szubotica postafőnökség kérését pártolólag terjesztette fel a postaminisztériumhoz,

ahonnan már meg is érkezett a döntés. A postaügyi minisztérium csütörtökön értesítette a szubotica postafőnökséget, hogy az új postahivatalok felállítására iránti kérelmét teljesíti és a fentartásuk költségeire már van is előirányzat az új tizenkettőtörvényben. A végzés egyben azt is közli, hogy amint alkalmas épületek lesznek, ahol a postahivatalokat felállíthatják, a novisadi postaigazgatóság nyomban gondoskodik a szükséges személyzet kinevezéséről. A szubotica postafőnökség most a városi tanácshoz fordul s postahivatalok részére alkalmas helyiségeket kér. Amennyiben a város ad megfelelő helyiségeket a postahivatalok céljára, úgy azok rövidesen megkezdik működésüket.

— **Vasárnap alakul meg a becskerekői Aero-klub.** Becskerekéről jelentik: A becskerekői Aero-klub vasárnap délelőtt tartja alakuló ülését. Ez alkalomból Noviszadról több repülőgép fog Becskerekre érkezni.

— **Tűz a horgosi Kárász-birtokon.** Horgosról jelentik: A horgosi Kárász-birtokon eddig még ki nem derített okokból százötven kereszt buzaszalma elégett. A járási rendőrség megindította a nyomozást annak kiderítésére, hogy nem gyújtogatás okozta-e a tüzet.

A legszebb tenyészállatokat tekintheti majd meg a szubotica Nagyvásár és Kiállítás!

— **Meg akarták szöktetni a Consul-szervezetnek gyilkossággal vádolt két tagját.** Berlinből jelentik: Mecklenburgból érkezett hírek szerint egy gyilkosság két fővádlottját a szélső jobboldali szervezetek az elmúlt napokban ki akarták szabadítani schwerini börtönéből. A schwerini börtönben érzették tudvalevőleg a Consul-szervezetek által elkövetett gyilkosság vádjá miatt halálra ítélt két személyt. A jobboldali szervezetek nagyarányú terveket dolgoztak ki, hogy a két halálraítéltet a börtönből még augusztus folyamán kiszabadítsák. A börtön személyzetének egy részét sikerült megvesztegetniök. Schwerinben és Rostokban az utóbbi napokban sok consul tag gyűlt össze, közöttük több bajor tiszt, akik az 1923. évi müncheni puccsban résztvettek.

A szubotica Vásár és Kiállítás tartama alatt kitűnően üdülhet Palicson!

— **Tűz.** Sentáról jelentik: Szakali Márton gazdálkodó portáján csütörtökön tíz kocsi a való szalma kigyulladt és elégett. A nyomozás során kiderült, hogy a tüzet Szakali hat éves kislia idézte elő.

Nem ismeri fel a saját érdekeit, ha a szubotica Nagyvásár és Kiállítás nem fog kiállítani!

— **Aki tüzijátékkal ünnepelteti meg halála évfordulóját.** Rómából jelentik: A régi jó időkre emlékeztető végrendeletet hagyott hátra Cesare Orisole ravennai polgár, aki alkalmasint valamelyik régi római ösétől örökölte derült lelkét, utánozva a gazdag rómaiakat, akik végrendeletükben nagy összegeket hagytak népmulattató cirkuszi játékok rendezésére. A mult esztendőben halt meg Cesare Orisole és végrendeletében Olaszország népére hagyta tekintélyes vagyonát, azzal a kikötéssel, hogy kamataiból tüzijátékokat rendezzenek a nép mulattatására minden esztendőben, halálának évfordulóján. Ravenna városát bizta meg azzal, hogy évenként kijelölje: melyik városban legyen a tüzijáték. A jövő héten, pénteken lesz Cesare Orisole elhunytának első évfordulója és a ravennai várostanács elsőnek Ravenna polgárait részesíti a tüzijáték gyönyörűségében.

Mielőtt vásárol jegszekrényt, sörparátust és szállodaberendezést, kérjen árjegyzéket Braća Goldner jegszekrény-, fabutor- és rézárugyártól Subotica, Jugovicseva 25.

Dr. Salamon Frigyes ügyvéd dr. Wilhojm Jenő ügyvéddel való társulása folytán irodáját I. Kralj Aleksandra utca 4. sz. alá (Rossia-Foucière palota, I. emelet) helyezte át.

SPORT

Nem engedélyezték az FTC suboticei vendégszereplését

Gyorgyevics Dragoszláv főispán letiltotta a mérkőzést

A suboticei Sand vezetősége, hogy a sívár nyári futballprogramot egy értékes nemzetközi mérkőzéssel felfrissítse, nagy áldozatokkal most vasárnapra lekötötte a budapesti FTC csapatát. A híres magyar futballcsapat lekötését nagy gonddal végezte a Sand, amely okulva a múlt évi tapasztalatokon, mindenekelőtt a belügyminisztérium engedélyét kérte ki a mérkőzés lejátszására. A belügyminisztériumban — miután a suboticei egyesület kérését a beogradi egyesületek is támogatták — megígérték, hogy az FTC suboticei vendégszerepléséhez megadják az engedélyt, arra való különös tekintettel, hogy a budapesti futballisták annak idején abszolút kifogástalanul viselkedtek Beogradban. A biztató ígéretekre a magyar futballisták fogadtatására és általában a mérkőzés lebonyolítására a Sand megtett minden előkészületet abban a biztos reményben, hogy ezáltal semmi akadály sem lesz a mérkőzés megtartásának.

A gondos és körültekintő előkészítés ellenére a csütörtöki napon váratlanul mégis megghiúsult az FTC vendégjátéka.

A becskerekai tenniszverseny után

A vendégversenyzők kitünő szereplése

Hét napig tartó heves küzdelmek után végetért a becskerekai tenniszklub nemzetközi versenye. A rendező egyesület minden elismerést megérdemel a nagyszabású miting lebonyolításáért, a mellyel egyrészt felelhetetlen emlékekkel gazdagította a becskerekai sportközönséget, másrészt értékes nemzetközi kapcsolatot teremtett azzal, hogy vendégül látta a romániai tenniszsport néhány kiváló képviselőjét. Az utóbbi különösen nagy fontosságú eredmény, mert a gyerekcipőben járó jugoszláv tenniszsportnak főleg a nemzetközi kapcsolatai hiányoztak ahhoz, hogy nagyobb tempóban az internacionális klasszisig fejlődhessenek.

Romániából két férfi versenyző érkezett Becskerekre: dr. Lupu, Románia országos bajnoka és az aradi Dörner, mindketten nagytudású játékosok, akiknek összecsapása a legjobb jugoszláv versenyzőkkel elsőrendű sport attrakció volt. A férfi egyesben Lupunak Jugoszlávia bajnoka, Balázs volt az ellenfele. A két kiváló játékos grandiózus küzdelméből a rutinosabb, állóképesebb román bajnok került ki győztesen, akinek főerénye az okos helyezkedés és a hálojáték. A jugoszláv bajnok fáradtan állt ki, a sok versenyzéstől kimerülten és bár méltó ellenfélnek bizonyult, a döntő szettekét nem bírta már erővel és idegekkel. A tenniszklub illetékes vezetői nagy hibát követtek el, amikor Balázst túlterhelték és ezzel megakadályozták abban, hogy Lupuval szemben frissen álljon ki a bajnokság megvédéséért. A vegyes párosít Lupu-Fülöpnpár nyerte, amelynek a döntőben a Balázs-Wattay-pár volt az ellenfele. Wattay Szősi igen jól és szépen játszott, a női egyes bajnokság győztese, Dimsics Szandi azonban Balázs-zsal együtt megszerezhetné volna a győzelmet. A férfi párosban ismét az aradiak győzedelmeskedtek: a Lupu-Dörner-pár, amely abszolút biztonsággal végzett ellenfeleivel. A női egyesét megérdemelten nyerte Dimsics Szandi, aki most másodszor szerezte meg a győzelmet Noviszadnak. Hadzsi Olga, a múlt évi

Gyorgyevics Dragoszláv főispán, akinél a Sand vezetői eljárak, közölte a suboticei egyesület vezetőjével, hogy a budapesti csapat suboticei mérkőzését nem engedélyezheti a belügyminisztérium ama rendelete alapján, amely eltiltja a magyarországi futballcsapatok szereplését a Vajdaságban. A Sand vezetői a főispán előtt kijelentették, hogy teljes garanciát vállalnak az FTC vendégszerepléséért. Gyorgyevics Dragoszláv azonban hangsúlyozta, hogy nem áll módjában a mérkőzést engedélyezni, mert még mindig fennáll annak a veszélye, hogy a mérkőzéssel kapcsolatban olyan események történhetnek, amelyek nem kívánatosak. A főispán leültetés után a Sand nyomban táviratilag értesítette az FTC-t, hogy a vasárnapra tervezett futballmérkőzést lemondja.

Sajnálatos dolog, hogy a hatóságok még mindig elzárkóznak a magyarországi futballcsapatok szereplésének engedélyezése előtt, holott a két ország futballcsapatainak érintkezéséből csak haszon származna az S. H. S. királyság sportjára.

bajnok nem vett részt a versenyen. A női párosban a zagrebi Cvarak-Buglama-pár nyerte a bajnokságot. A Demko-Wattay-pár kitünően szerepelt és nagyszerűen tartva magát, a döntőig jutott el.

A kitünően sikerült verseny jelentős eseménye volt a jugoszláv tenniszsportnak.

Lóverseny Suboticán. A suboticei „Alexandar király” Lovaregylet augusztus másodikán rendezte az idei lóversenyét, a Halasi-úti versenypályán. A verseny programja a következő: 1. Bácskai mezőgazdák versenye. Legalább hároméves tenyészlovak részére 1800 m. távon. 2. Mezőgazdák kétfőslogatu versenye. Tav. 3600 m. 3. Általános verseny. Legalább hároméves telivér és félvér tenyészlovak részére. Tav. 2000 m. 4. Egyfőslogatu amerikai ügetőverseny. Tav. 2200 m. 5. „Steeple-chase” (akadályverseny). Legalább négyéves lovak részére. Tav. 3800 m. A verseny délután három órakor kezdődik. A versenyre vonat fél háromkor indul.

Az SzMTC Noviszadon. Az SzMTC csapata vasárnap Noviszadon fog vendégszerepelt. A jóképességű munkáscsapatnak a Radnicski lesz az ellenfele.

Garai János (Magyarország) nyerte Európa kardvívóbajnokságát. Osztenéből jelentik: Európa 1925. évi kardvívóbajnokság döntőit lebonyolították. A döntőbe hét magyar és egy belga vívó került. A versenyt a magyar Garai János nyerte meg. A végeredmény a következő: 1. Garai János (Magyarország) veretlenül 2. Uhlyarik (Magyarország), 3. Pretschauer (magyar), 4. Mészáros Ervin, 5. Rády József, 6. Terstyánszki Ödön, 7. Tóth Péter, 8. Detaile (Belgium). A magyar versenyzők közül egyedül Glykais Gyula lett helyezetlen.

A másodosztályu bajnokság őszi fordulójának mérkőzéseit kisorsolta az intézőbizottság. A sorsolás eredménye:

szeptember 6.: Ferrum—Vrbaszi Amateur, Topolai SC—Szomb. TK, Sloga—Sztaribecse, Kanizsa—Szentá;

szeptember 13.: Sztaribecse—Ferrum, Topola—V. Amateur, Szomb. SK—Kanizsa, Sloga—Szentá;

szeptember 20.: Szentá—V. Amateur, Ferrum—Sloga, Szomb. TK—Sztaribecse, Kanizsa—Topola;

szeptember 27.: V. Amateur—Szomb. TK, Sztaribecse—Topola, Szentá—Ferrum, Kanizsa—Sloga;

október 4.: Sztaribecse—Szentá, Somb. TK—Ferrum, Kanizsa—Amateur, Topola—Sloga;

október 11.: Ferrum—Topola, Szomb. TK—Sloga, Sztaribecse—V. Amateur.

október 18.: Szentá—Topola, Kanizsa—Sztaribecse, Sloga—V. Amateur;

október 25.: Kanizsa—Ferrum, Szomb. TK—Szentá.

KÖZGAZDASÁG

A dinár emelkedése

lehetetlenné teszi a gabonakivittelt külföldön olcsóbbak a gabonaárak — Rekordtermés várható tengeriben

Pénzügyi, gazdasági és főleg exportkörökben a meglepetés erejével hatott a dinár 9.25-ös jegyzésre, amely kétségtelenül éreztetni fogja hatását a kivittelnél általában, de főleg a gabonakivittelnél.

Gold Béla, a noviszadi gabonakereskedők tőzsdei szekciójának elnöke a várható hatásról a Bácsmegyei Napló munkatársának ezeket mondotta:

— Az új gabonakampány nehézkesen indul, mert a külföldön a termés elsőrendű, különösen azokban az országokban, amelyek eddig bevételre szorultak. Ezek az országok most nem is gondolnak gabonakivitteltre és kiváltképpen akkor nem, ha az ő áraik alacsonyabbak, mint a külföldiek.

— A kivittelt ugyiszóván lehetetlenné teszi a dinár váratlan emelkedése. Miután a belföldi szükséglet is minimális, ennek természetes következménye, hogy a vevők a vételtől tartózkodnak és így az árak lemorzsolódsza tovább tart.

A buza minőségéhez fűződő remények sajnos, nem valósultak meg, miután a buza ugyan nehéz, de nem finom minőségű és ami ennél is nagyobb baj, tul-sok nedvet tartalmaz és ennek következtében az áru nem szállíthatóképes. A kereskedelem ennél fogva nem mer nagyobb üzletkötésekbe bocsátkozni.

— A mennyiségbeli eredmény buzában minden várakozáson felül van és az átlagos hozadék holdanként 10—11 métertermés.

— A tengeriarúk az előző évek nagy készletei és az idei kitünő termésalkotások ellenére tartják magukat, miután a tengerentúli államokban még mindig élénk érdeklődés nyilvánul meg jugoszláv tengeri iránt és már nagyobb kötések jöttek létre.

— Árpá és zabban még nem fejlődött ki az üzlet, bár az új árpa iránt bizonyos kereslet tapasztalható 200 dináros ár mellett.

Az új vámtarifa hatása a bőr-árakra. Az új vámtarifa különböző hibáiról már többször írtunk. Egyik nagy hibája a vámtarifának az, hogy a cipő és általában a bőraru vámját nagy mértékben felemeli, úgyhogy a szegényember képtelen olcsó cipőhöz jutni. A „Koza” című bőripari szaklap szerint a vámtarifa közvetlen hatása az árak folytonos ugrálása lesz. A másik hatás, hogy a külföld, amely nem képes jugoszláviába készárut behozni, nem siet ide jönni, hogy állati-bőrt, vagy élőállatot vásároljon s így önmagukat helyezzük blokád alá.

Ne felejtse el, hogy 1925. augusztus 22—31-ig tart a suboticei Nagyvásár és Kiállítás!

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. július 30.

Prága deviza 60.95—61.45, valuta 60.75—61.25.

Berlin deviza 757—759 milliárd márka, valuta 748—752 milliárd márka.

Bécs deviza 1279—1283, valuta 1725—1281.

London deviza 276.

Newyork deviza 179.5.

Zürich, jul. 30. Zárlat: Beograd 9.25, Páris 24.45, London 25.02, Newyork 515, Brüsszel 23.80, Milanó 18.95, Amsterdam 206.75, Berlin 122.50, Bécs 0.00725, Szófia 3.75, Prága 15.25, Varsó 94.50, Budapest 0.00725, Bukarest 2.625.

Beograd, jul. 30. Zárlat: Páris 265.50, London 268.75, Newyork 55.40, Milanó 203.50, Berlin 13.28, Bécs 7.77, Prága 164.50, Budapest 7.84, Gení 1077, Bukarest 27.75. Valuták: Lira 205, Cseh korona 165.50.

Noviszadi terménytőzsde, jul. 30. Az irányzat változatlanul launya, a forgalom pedig csekély. Buza bácskai új paritás Noviszad K. D. 285 dinár, bácskai új VIII. K. D. 285 dinár, szerémi új 77% K. D. 220 dinár. Tengeri bácskai K. D. 182.50 dinár, bácskai K. D. fővonal 182.50 dinár, bácskai duna 197.50 dinár, bácskai csatorna 185 dinár, bácskai hajó freo Noviszad 190 dinár, bánáti Tisza 190 dinár, szerbiai VIII. hajó Száva R. K. 197.50 dinár. Liszt 0-ás G. bácskai-bázis K. D. 450 dinár. Forgalom: Buza 900 mm., tengeri 5450 mm., liszt 100 mm.

Sombori gabonaárak, jul. 30. A csütörtöki gabonapiacra a következő árak szerepeltek: Buza 270 dinár. Rozs 210 dinár. Zab 175 dinár. Árpá 175 dinár. Tengeri 180 dinár.

Szentái gabonaárak. Szentáról jelentik: A csütörtöki piacon a következő árak szerepeltek: Buza 255 dinár. Tengeri 175 dinár. Vasutra szállításra 180 dinár. Hajóba szállításra 180 dinár. Augusztus-szeptemberre 190 dinár. Árpá 165 dinár. Sörárpa 190 dinár. Répce 340 dinár. Köles 200 dinár. Muharmag 175 dinár. Heremag 1600 dinár. Zab 165 dinár. Bab 210 dinár. Liszt 0-ás GG. 500 dinár, 2-es főzöliszt 450 dinár, 5-ös kenyérliszt 400 dinár. Takarmányliszt 240 dinár. Korpa 220 dinár.

Csikágói gabonátőzsde, jul. 29. Buza júliusra 156.25, buza szeptemberre 151, buza decemberre 152.125, Tengeri júliusra 106.25, tengeri szeptemberre 106, Zab júliusra 42.875, zab szeptemberre 45.25, Rozs júliusra 94.25, rozs szeptemberre 101.5.

Newyorki gabonátőzsde, jul. 29. Buza 165—170, Tengeri 122. Az irányzat egyenetlen.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vízek mai állása a következő: Duna: Bezdán 200 (+18), Bogojevó 272 (+14), Vukovár 208 (+10), Palánka 214 (+8), Noviszad 206 (—), Zemun 190 (—18), Pancsevó 170 (—26), Smederevo 278 (—13), Orsova 250 (—17), Dráva: Maribor 157 (+19), Zákány 8 (—7), Terezinopolje 20 (—25), Oszljek 188 (+30). Száva: Zagreb —64 (—4), Sisak 30 (—15), Jasenovac 146 (—6), Bród 148 (—6), Samac 60 (—26), Beograd 125 (—12). Tisza: Titel 244 (—10). Kapa: Karlovac 28 (—4). Una: Novi 58 (—2). Vrbas: Banja Luka 71 (—). Bosna: Doboj 40 (—2). Drina: Zvornik —2 (—2).

Fontos hölgyeknek!

Ne rontsa arcát szappannal, hanem használja „VISAGINE ADELINA PATTI” arctejet, hogy arcóbre mindig friss és üde legyen. Üvegje 30 dinár LABORATOIRE ADELINA PATTI” PARIS. Főképviselet Jugosláviára ZAGREB, GAJEVA ULICA 8.

A versenyautó halottja

Regény. Irta: F. X. Kappus

Bíró Mihály rajza

11. folytatás

„Itt vagyok!”

Az eddig közölt részek tartalma: Horváth Elemér báróba beleszerelt Montecarlóban Mirjam, egy szép bécsi lány. Horváth a rutellen elvesztette egész vagyonát és hirtelen elutazott jugoszláviai kastélyába. Rendulics Flóra, egy novisadi bank hivatalnoknője megtudja, hogy a báró öngyilkosságra készül. Megkéri Horváthot, hogy ha már ugyanis mindegy neki, vegye őt előbb el feleségül. A báró teljesíti kívánságát. A nászéjszaka után Flóra bárónő Bécsbe utazik, ahol be akar jutni egy filmgyárhoz. Horváth aki beleszeretett feleségébe, nem lesz öngyilkos, hanem Budapestre utazik öccséhez

Elkísérte a Konzerthausba is, a jelmez-hálra kifogástalan frakkban, cilinderral a fején.

Flóra alig hallgatott tréfáira.
— Vezessen csak körül. — mondta neki.

A három terem zsvivaja, a tolongás, amely már a lépcsőházban kezdődött, a csapongó jókedv Flóra arcát pirosra festette.

— Ugyátszik, keres valakit. — szolt a színész.

Nem kerulte el figyelmet, hogy a nő szeme ide-oda járt nyugtalanul és vizsgálta a tömeget.

— Hogy táncolnak ezek! — jegyezte meg Florica.

Fantasztikusnak találta a párok féktelen jókedvét. Még a líftbe is simmilépésben szálltak be. A lányok és asszonyok egészen önfelédten feküdtek táncosaik karjában. Forróság csapott ki az izzadó testekből.

Tucatszámra próbáltak szerencsét a férfiak Flóránál. Nem viselt jelmezt. Új krepzsorzsótt ruha volt rajta. gyöngyhimmzéssel. Vála és karja halaványan fehérlett, mint az elefántcsont.

Minden oldalról bókokat kapott.
És Flóra nem volt prüd.

Bármilyen megeröltetésébe került is, tudott nevetni és tréfálkozni, mint a többiek.

— Alig ismerem magára, bárónő, — mondta a színész összeráncolt szemöldökkel és szomorú arccal.

— A bál nem temetés!

Két elegáns fiatalember azonban nem hagyta magát egykönnyen lerázni.

— Szigorúan őrzik magát? — kérdezte az egyik és ránézett a színészre.

A másik a fülébe sugta:

— Leüthetjük a pasit, ha nem tágit...

— Nem táncolok. — mondta Flóra mosolyogva és máris mások vették körül.

A tömegeből egy kövér ember evezett előre. Görcsösen kapkodott levegő után husos ajkaival. Mögötte egy sovány ur jött, akinek arcát félig eltakarta a nagy szarufooglalatu szemüveg.

— Egy óra is van már talán...

Fleischler lekapta cilindert és megtörülte homlokát.

— Egy óra lett, bárónő, mire előke-rült...

— Én már tizenegy óta itt vagyok. Ugyátszik azonban, hogy maga kifinó-en mulatott és sokat huncutkodott. Ugy is néz ki!

— Fullasztó meleg van.

A színészt minden további nélkül félretolta és karját nyújtotta Flórának.

— Nézzük meg, mi van odaát.

Kísérője, a sovány, mindenütt sarkában maradt a párnak. A színész is ott kódorgott a hátuk mögött és grimaszokat vágott rájuk.

A szemüveges érdeklődött nála a nő iránt.

A színész érthetetlen szavakat motyogott válasz helyett.

— Mondja meg maga inkább. — kérdezte aztán. — ki az a kövér disznó?

Flóra meghallotta ezt, megfordult és szemével intett neki, hogy tünjön el.
Umwaller azonnal belekapaszkodott egy duskeblü cigány nőbe.

— Carmén, szerettek!
— Muszáj mindjárt? — felelte Carmen flegmatikusan.

Alarcosok tömege ugra-bugrált mindenfelé. A kijáratnál körülfogták Flórát és Fleischlert. Alaposan megkritizálták az össze nem illő párt. Így ment ez a három termen és tulzsufolt mellékszobákon keresztül. Végül Fleischler felfedezett egy félreeső kis fiúkat.

— Meghalok szomjan.

Mielőtt Flóra körülnezhette volna, máris hideg felvágottak, mindenféle színi tálak álltak az asztalon és pezsgőgyöngvözött a poharakban.

— Nem haragszik rám?

Flóra hegyes piros nyelvét éppen csak megnevedesítette a pezsgővel.

— Maga persze most azt hiszi, hogy a maga kedvéért vagyok itt. — szolt meg a nő komolyan.

Egy falatot sem evett.

Fleischler minden bevezetés nélkül szerelmi vallomáshoz kezdett.

— Melyik lemeze ez? — kérdezte Flóra, amikor a férfi elhallgatott.

— Hogy-hogy lemeze?

— Igen, milyen lemez a gramofonjából, amit most lejátszott. Remélem, van ennél jobb is magának?

Fleischler hahotázva nevetett.

Jókedve mögött azonban zavar rejtőzött. Egy darabig hallgatott és némán kóstolgatta az ételeket.

Monokliját levette.

— Igaza van, bárónő! De mondja meg, mit csináljon a magamfajta ember hasonló esetben? Nem vagyok költő, van rendes, józan foglalkozásom... de azért van szívem. S ha rongyokra szakad ez a szív, akkor is megmarad annak, ami volt...

Gyámoltalanul meredt maga elé.

— Kérek egy cigarettát! — szolt Flóra.

A hústömeg felpattanította cigarettadobozát és megkínálta Flórát.

— Hallom egyébként, — szolt aztán, — hogy bankban dolgozik! Igaz?

— Igen.

— És a film? Már egészen kiverte a fejéből?

Fleischler sajnálkozva csettentett nyelvvel:

— Különbön is éppen filmnek kell annak lenni? Kabarénál is lehet magából sztár, ha akarja! És ha az jobban megfelel magának. De nem, önnek a nagyvilágban van helye, ott is a legmagasabb polcon.

A hajába kapott.

— Ha szabad őszintének lennem, és ha beszélhetek nyíltan, minden kerte-lés nélkül...

— Akkor...

A férfi meggörnyedt.

— Őszintén szólva nem merem...

Flóra idegesen dobolt az asztalon:

— Akkor?

Vad zene foszlányai szivárogtak be a szobába és már bent is táncolt néhány elnyühetetlen pár.

— Nézze, — szolt Fleischler még jobban lekonyult fejjel — magában van valami, ami a férfiakat megörjiti. Valami kiáramlik magából, nem tudom megmondani micsoda... csak érzem, valami felséges, valami félelmetesen távoli, amitől az ember az esztét veszti. Magának nem kunszt egy férfit tönkre tenni, nem egyet, tized, százat...

A nő halkán nevetett.

— Talán ezt ambicionálja, bárónő?

A kérdés azonban egyáltalán nem ha-

tott.
— Itt van mindjárt a keze például, — áradozott a kövér Bruno — csak a keze... Tovább epkedett, egészen meg-részegülve a nő közelségéről. Az órák pedig multak.

Umwaller messziről a nyomukban volt, mindenütt, különböző megfigyelő állásokban rejtőzve.

Fleischler ismerősei csatlakoztak hozzájuk. A Harold Lloyd-szemüveges sovány, az Erika-film dramaturgia volt. Mindig jelentekben gondolkozott és egész boldog volt, ha Flóra véletlenül ránézett. A másikat Risch Guidonak hívták, ez a sárgahajú fiatalember, mint-ha valami angol divatlapból lépett volna ki és állandóan gúnyosan mosolygott. Nem tartotta érdemesnek, hogy kinyissa a száját. Neki csak a sport imponált, mint magasugró-bajnoknak.

Fleischler minden szabad pillanatot felhasználta arra, hogy Flórát hálójába kerítse. Akárhogy próbálkozott azonban, egy lépéssel sem jutott előbbre. A nő csak fogócskát játszott velet; mikor közel volt hozzá, elfutott előle, majd megmagához csalogatta, hogy újra elmeneküljön.

Négy órakor reggel Flóra berautójának peremére támaszkodva megkérdezte Fleischler:

— Mikor beszélhetek magával egyszer teljesen őszintén?

Flóra csókra nyújtotta kezét:
— Amikor bátorsága lesz hozzá.

Az autó elrohogott.

Flóra kinyitotta retikülljét. Az autó belsejében pisllakoló kis villamos lámpa fényénél mégogyszer elolvasta a levelet, amelyet Kleeman Bertától kapott. A pulykatéjás azt írta, hogy sem a subotícaí sem a környékbeli halálozási anyakönyvekben nem szerepel Horváth Elemér neve.

Szerződés életre-halálra.

— Itt vagyok!

Flóra halk sikoltozással tántorodott hátra. Széjjelterpesztett ujjai idegesen szaladgáltak a tapétán le és fel.

— Ki az?

A szobában levő kerek asztal mellett állott Horváth.

— Ha nem hiszed, megtapogathatsz, az izmalmat, a karcmat, az arcomat, meghallgathatod a szívverésemet...

Elemér leült a legközelebbi székre és kinyújtózott.

A Hella-penzio szomszédaszobájában ütött az óra. Mindketten három ütést számoltak. Horváth a csuklójára nézett:

— Igen, ennyi az idő. Kettőkor érkeztem meg az Ostbahnhofon a budapesti gyorsal.

— A budapesti gyorsal?

Flóra megrázta a fejét, úgy hogy fekete fürtjei szétzilálódtak.

— Az utazást megtakaríthatad volna magadnak! Ha egyszer az ember halott...

— Haha... de én élek!

Szeme sarkából nézte az asszonyt... Flórát... a feleségét.

— És nem is gondolok egyébre, csak hogy éljek, éljek, éljek!

— Ez család! — sziszegte Flóra. — Ha egyszer már félelmet szállt beléd, maradtál volna ott, ahol voltál. Vagy tüntél volna el másfelé, Amerikába, Afrikába, Ausztráliába... Oly nagy a világ. Nem így alkudtunk.

(Folyt. köv.)

Bánát legtermékenyebb részén forgalmas, gazdag nagyközségben az egyetlen
SZIVÓGÁZ-MOTORMALOM
beköltözhető házzal és telekkel olcsón, kevés pénzzel, kétévi lejáratra **ELADÓ.** — Ugyanott eladó egy működő 8-as **CSEPLŐGÉP.** Cim a kiadóhivatalban.

Prima szemüvegek, inga-
órák, valamint ebédő álló
óra, tokhoz modern
ütésre berendezett
szerkezetek kaphatók
Markovics Ferenc
ékszerésznél Sombor,
Kralj Petra ul. 6.

Naponta
friss pörköltkávé
csak
Sugár Manónál
kapható

CYTROËN-AUTÓK
kizárólagos bánati képviselője
Berberski Mita Vel.-Bečkerék
KOCSIK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON

ZSÁK! PONYVAI ZSINEGI
SZALAY ÉS TÁRSA

Subotica, Ciril Metod tér 20 (Lifka mozi mellett). Ajánl: lisztes, gabonás, kender, len és szalmazsákot, lenárukat, ponyvákat, pokrócokat, kender, előnyös áron.
KICSINYBEN

NYILTÉR.

Fischer Herman úgy a maga, mint fia Mátyás nevében vigasztalhatatlan fájdalommal jelenti, hogy a legjobb hitves, legszeretőbb anyja és testvér

FISCHER HERMANNÉ

szül. REISZ MALVINA

életének 57-ik évében f. hó 29-én szívszélhűdés következtében hirtelen elhunyt.

A megboldogult földi maradványait f. évi július 31-én d. e. 10 órakor fogjuk a gyászházból VIII. Paja Dobanovački ul. 11 számú gyászházból az izr. sírkertbe kísélni örök nyugalomra

Pihenj békében siri álmokban

Siratják még: Testvérei Reisz Mór nevével, Reisz Lipót nevével, Reisz David nevével és gyermekeikkel.

Mint az I. Subotikai Nagyvásár és Kiállítás Igazgatóság kizárólagos szerződéses szállítója, tisztelettel kérjük a kiállító cégeket, hogy a kiállításra szánt áruikat nálunk idejekorán bejelenteni sziveskedjenek, nehogy a kifuvározásnál torlódás és ennek következtében késleltető fennakadás történjen.

A bejelentéseket kérjük 88. számú telefon állomásunknak leadni.

A bejelentett áruknak a kiállítás területére való kifuvározása a bejelentés sorrendjében történik.

A fuvarozás és esetleges átmeneti beraktározás a — Kiállítás Igazgatósága által megállapított — jutányos díjtételek mellett eszközöltetik.

Telefon: Központi iroda . . . 836 szám.
Forgalmi iroda . . . 88

Sürgőnycim: „TRANSPORT SUBOTICA“.

TRANSPORT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
SUBOTICA.

6314

Objava

Likvidirani Odbor Staro-Bečejske I. Hrišćanske Potrošačke Zadruge ovim poziva svoje verovnike, da u roku od 6 meseci računajući od treće objave, svoja potraživanja objave.

St.-Bečej, 27. jula 1925.

Djula Tihanji

predsednik likvidiranog odbora
Kralj Aleksandra ulica

6300

Felhivom Lehochy és Bajári-féle subotikai szódavizgyár hitelezőit, hogy a válalat ellenében fennálló követeléseiket VI. kör, Zrinjski trg 27 sz. alatti irodámban 8 napon belül jelentsék be rendezés céljából.

Subotica, 1925. július 30.

Dr. Klein Izidor
ügyvéd

I., VII. és VIII. körü háztulajdonosok!

A háztulajdonosok egyesületének irodája: (II., Paja Kujudžićeva ulica 126) a most kivetett házbéradók megfélebbzését és az új lakástörvény életbelépésével szükségessé vált minden munkát jutányosan elvégez. Hivatalos órák d. u. 3—5-ig.

Subotikai Háztulajdonosok Egyesületének
Elnöksége

6191

Főmolnárt keresünk,

ki már hasonló minőségben nagyobb munkában hosszabb ideig alkalmazásban volt és aki a magyar vagy német nyelven kívül a szerb vagy horvát nyelvet is beszéli. Az állás azonnal is elfoglalható, legkésőbb azonban 6 héten belül okvetlenül betöltendő. Fizetés megegyezés szerint. Írásbeli vagy szóbeli ajánlkozások „Patria“ malomhoz, Bačka-Topola intézendők.

Legolcsóbb Legjobb Legtakarékosabb

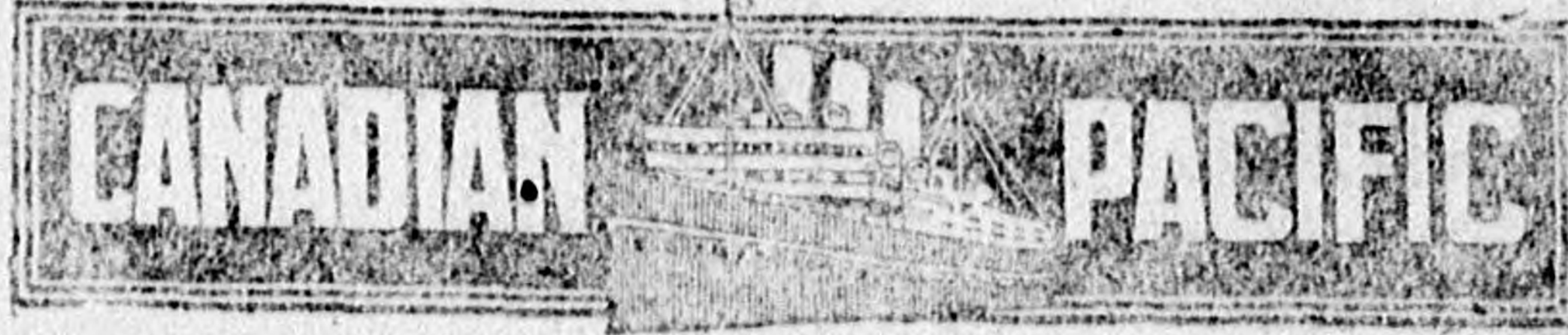
MOTOROK

Benzin, petroleum, szivógáz, nyersolaj (Semi Diesel) üzemre. Speciális hajómotorok 3—120 HP-ig. Gőzgépek, gőzkazánok, rezervoárok, malom és daráló berendezések, még 1 drb. Puch-féle motoros szántógép. Tűzoltó fecskendők és szerelvények

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
Petráss László Vel-Bečkereké

Geteova (Német) ulica 48.

Osers & Bauer motorgyár képviselője.

Kanadába és az Egyesült Államokba

legújabb EXPRESS gőzhajókkal

3-SZOR HETENKÉNT

Cherbourgól—Antwerpenből—Nambourgól Liverpoolba

Leggyorsabb összeköttetés mindenhol

Kanadába és az Egyesült Államokba

Mindennemü felvilágosítást az utazásról, menetdíjakról, továbbá a

legpontosabb adatokat földművesek elhelyezkedésére

a kanadai farmokon ingyenesen ad

CANADIAN PACIFIC

Beograd, Wilsonov trg 107
Zagreb, Petrinjska ul. 40

3300

Fiatalabb hivatalnokot

ki a könyvelésben már meglehetősen jártással bír és aki a szerb, német, esetleg a magyar nyelvet is bírja, azonnali belépésre keres búcskai exportmalom. Írásbeli ajánlatok „Exportmalom“ jellegre a kiedőhivatalhoz küldendők. Gépirok és szakemberek előnyben részesülnek.

6276

J. M. GEORGIEVIĆ i BRAT

FANAGYKERESKEDÉSE

VRŠAC

BANAT

□

Ajánlja belacrkvai gőzfűrésznének termékeit nagyban és kicsiben egymint: szlavoniaitölgyfapallók, gerendák stb. minden méretben, erdélyi és bosnyák fenyő épületfákat, deszkát, pallót, asztalosárut legjobb minőségben legolcsóbb áron.

Nagybani tűzifa import Romániából, két éves száraz I. o. bükkhasábok.

6102

S. AD. ENGL SUBOTICA

DETAIL JELAŠIĆEVA ULICA 2.
TELEFON 815

ENGROS PETROGRADSKA UL.

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ

VELKI-BEČSKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON 329

Eladó

kisebb parcellákban is Szegedről 3 kilométernyire 250 hold szántó, gazdasági épületek, lakóházzal. Közelebbi értesítést ad dr. A. Magarašević ügyvéd, Subotica

6170

KOCSMÁR FERENC

diszítő-festő a mintavásár helyiségében mindenféle diszítő-festést vállal. Kiállítás helyiségében található egész nap.

BÉKOVÁN

40 lánc föld

gazdasági épületekkel együtt a vasut. állomástól 2 percnnyire ELADÓ. Közelebbi felvilágosítást ad

PALLAS HIRDETŐ IRODA

Subotica, Paja Kujudžićeva ulica 4.

Telefon 4—47.

6266

PAPLANOK

Rouge, klott, rózsaszín és minden más fajta mérsékelt áron állandóan raktáron. KÜLÖN PEHELYPAPLAN OSZTÁLY ZAGREBAČKA INDUSTRIJA POPLUNA M. JUNGWIRTH i DRUG ZAGREB VLAŠKA ULICA 92. — TELEFON 28—30.

Beogradban

36.000 dinárért ház kemény anyagból

300 □m telekkel 3 évi lefizetésre 12 %-al

ELADÓ

Gradjevinska Banka Beograd, Terazije 3.

6270

BÉRBEADOM

stanisiói modernül felszerelt 200 q. napi őriöképességű ván- és kereskedelmi gőzmalommal és két közseget világító villanytelepemet. A malom közvetlen a vasutállomás mellett fekszik nagy őriökörzet központján.

Érdeklődők a bérleti feltételek végett a tulajdonoshoz

Blyky János, Nové-Zámky Csehszlovákia, forduljanak.

Dürkopp, Haid & Neu (Exzeila)

világhírű varrógépek úgy ipari, mint családi használatra

H. Stoll & Co., Reutlingen

világhírű német kötőgépek (original „links-links“) jugoszláviai főraktára

A SUBOTICAI MINTAVÁSÁRON KIÁLLITVA

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Péntek—vasárnap
Közöhalja a szezon grand slágere

A noire-damei toronyőr

Victor Hugo világhírű regényének Amerikában és Párisban készült filmváltozata.

Mindkét rész egyszerre!
Jón! BIBLIA. Az ótestamentum alapján. A világtörténetétől a királyok koráig

Csülörtök—vasárnap
Kimagasló újdonság!

Álmok a Praterben

Egy bécsi nő naplója a szerelm és vidámság városában: 6 felvonásban.

Főszereplő:
HENNY PORTEN

HÁZASSÁG

Házasságokat előkelő vagyons. uti körökben diszkrétan közvetít Faragó Iródiája. Budapest. Nép-színház utca tizenhat. Cégjelzésre való felvétel. Díjtalan felvilágosítás.

Érettörizelt tisztviselő faszakmában, itteni fatel-lopókra kezdő tisztelettel felvesszük. Vuković fatel-lop. Jukićeva 41. 6270

Rotorsört augusztus 15-iki helcpéssel felveszek. Fanto fényképész. Ada.

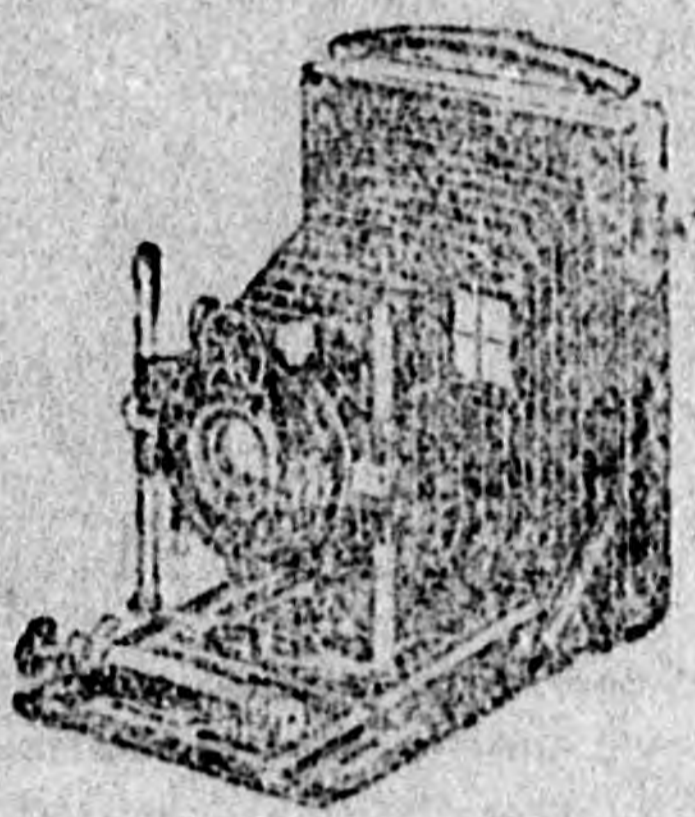
SAJÁT KÉSZÍTMÉNY ARANYLÁNC
MINDENHELYI ÉRTELMEZÉS ÉS ÖZAK
SZENDÉ-
NEL
Aleksandrova ul. 11.

Faszakmában jártas. jelenleg fűrésztelepen működő. 39 éves. nős. kereskedelmi érettségivel bíró egyén. ki magyarul és szerbül beszél. állást keres. Cim a kiadóban. 6307

Ügves borbélysegédet azonnal felvesz Lang. St-Bočej. 6309

Leány gyermek mellé felvételik. Cim a kiadóban. 6311

Fotocikkek

Fényképezési gépek, Agfa-Flauf és minden gyártmányú lemez és film. Mimosa gázfény, brómeztüst és celloidin levelezőlap és papír stb. Fotocikkek gyári áron. Sötétkamra rendelkezésre. Előhívásokat és képek kidolgozását mérsékelt áron. Fényképezésnek külön árkedvezmény!

Vidéki rendelések soron kívül gyors elintézt nyerek és bérmentve szállít

DEUTSCH I.
optikus és fotószaküzlete
SUBOTICA
Kérjen árjegyzéket Telefon 2-16.

FOGLALKOZÁS

Keresek ügyes borbélysegédet Sarajevóban. Rad Bošić borbély. Sarajevo. Kralja Aleksandra ul. 64. 6268

Segédet. ki a papírszakmában jártas. üzletvezetőnek keres Szegyakov Péter. Vel.-Kikinda 6251

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasatgötös és állandó hirdetésre számít. Logikusabb apróhirdetés ára 70 din. Csak felhívogzott jelgés leveleket továbbítunk. Kérdéskódokhoz válaszbélyeg mellékelendő.

Pénziárnoknő. fiatal kereskedősegéd rövidáru szakmából azonnali belépésre felvételik. Bata cipőüzlet. Subotica. Ugyancit egy tanonc felvételik. 6304

JEGYGYÜRÜKET
és menyasszonyi ajándékokat a legolcsóbban vásárolhat
Ádám ékszerésznél
Subotica, Rudičeva ulica 6.
Sugár-ház. 3760

VÉTEL-ELADÁS
Új ható. ebédelőbutorok minden elfogadható áron kiadó. Hoch asztalosnál. Palić. 6293

KERJEN

CIPŐKRÉMET!
GYÁRTJA:
Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D.
NOVISAD

Telefon 508.

A Subotička Električna Željeznica i Osvetlenje D. D. városi üzletében, Kostina ul. 1., a következő motorok kaphatók:
2 motor 1, 2 HP-es
1 motor 2 HP-es
1 motor 3, 5 HP-es
1 motor 5 HP-es

Ajánljuk tisztelt fogyasztóinknak, akiknek motorra van szükségük, hogy szíveskedjenek hozzánk fordulni, minthogy nálunk állandóan vannak raktáron világhírű AEG motorok. Ezeknek a motoroknak semminemű ajánlásra nincs szükségük, minthogy ezek elismerten a világ legjobb motorjai.

Villamos világítási és motorszerelésüket tökéletesen és olcsón végzünk. Nálunk a legjobb árut legolcsóbb áron szerezhethi be

SUBOTIČKA ELEKTRIČNA ŽELJEZNICA I OSVETLENJE D. D.

Oszlópós diszóra és egyéb régi disztárgy. képek, sürgősen kiadó. Ugyancit butorozott szoba triemner részére kiadó. Cim a kiadóban. 6291

Tel. 815 Tel. 815

KERÉKPÁROK
között legjobb a PUCH, IPPAG

KERÉKPÁR
mely legolcsóbban nálam kapható. — Mindennemű

KERÉKPÁR
alkatrészek, gumik stb. elismerten a legolcsóbb beszerzési helye Subotican. Okvetlenül győződ-
jék meg áráimról.
Nagy javítóműhely

S. AD. ENGL.
ENGRO DETAIL
Petrogradska ul. 3.
Jelašićeva ulica 2. 6293

Keresek egy könnyű használt, de jó állapotban lévő stajer-košit. Ajánlatok: Drag. Li. Jovanović kereskedő. Cara Dušana 8 alá kerek. 6312

Pörgarnitúra. kitűnő karban, olcsón kiadó. Paje Knjuzićica (vekt Veselényi) ulica 4. emeleten. 6317

Herdókat keresek megvételre. Schwartz borkereskedő. Sentai ul. 17. 6313

Régi butorok olcsón kiadó. Jelašićeva ul. 10. I. em. lebbra. 6297

Olcsó autómobil. 2 darab Austro-Fiat. 6 üléses. kifogástalan állapotban. kiadó. Stevan Lévay. Sibobran. 6269

PATKÁMIN

Patkányirtószer
Beltér: Onkár vel-beszerelési nyug. lakapitany nagyszemű talajmánya.

Doboza: 12 din. 50 para
Egyedül elárulható:
Patkánygyár (Torontói Agrárbank Rt.) Vel.-Beökorok jétál és a biztos eredményért!

KÜLÖNFÉLE

Daruvary-Creme éljeli használatra és az eredeti -Renée- Lilion-Creme nappali használatra a legideálisabb szepítőszerek. Kapható mindenütt. ahol nincs a készítőnél. Blum (Hős) gyóvgyár. Subotica, a főpostától szemben. 5594

Nagyvácsány 24 lánc szantórába beáradó. Cim a kiadóban. 6268

Butorozott szoba, konyha-használatra azonnal kiadó. I. Kumićeva ul. 16. 6312

Keresek a beltérhez közel 2 butorozott szobát kiszolgálással szentember elsejére. Címeket a kiadoba kerek. 6160

JAVORDESA A 65 PALLO
fenyőárbán kapható.
PALOCZ KÖR
lakereskedőnél Subotica Berger malommal szemben

Két elegánsan butorozott utcai szoba, esetleg konyha-használatra azonnal kiadó. Trjmbića ulica 3. 6293

RESTAURANT

KOD TRI BRATA

volt „Tri Šošira“
Subotica, Knez Mihajla ul.
Kellemes kerthelyiség!
Izletes ételek és legjobb italok állandóan.
Friss esobabesésa ez ragniesa már delután kaphatók
naponta cigányzene!
Havi abonnama 650 D.

Butorozott szoba konyha-használatra kiadó. Dulics utca 48. sz. 6290

Nyári cipők kiárusítása!

Ezek az árak egy hétig maradnak érvényben

Férfi vászoncipők	most 99 D.,	régiár 149.
Női vászoncipők	„ 69	„ 109
Férfi szandál	„ 69	„ 129
Gyermek bőrcipő ^{25/34}	„ 69	„ 109

Ne mulassza el az alkalmat, a cipőárak emelkedni fognak, hosszabb időre szerezzé be szükségletét.

SUBOTICA
TEKINTSE MEG KIRAKATAINKAT!